

KURIKAN KAUPUNGIN KOTOUTTAMISOHJELMA

"Ihmiset näyttävät erillisiltä, vaikka oikeasti olemme kaikki yhtä. Se, että olemme yhtä, ei tarkoita sitä, että olisimme samanlaisia. Jokainen olento on ainutlaatuinen. On vain yksi rotu, mutta monta sävyä." (Morgan, M.1995)

Szeman Agnes
2014

Kurikan kaupungin kotouttamisohjelma

Sisällysluettelo

1. <i>Johdanto</i>	4
1.1. Laki maahanmuuttajien kotouttamisesta	4
1.2. Kurikan kotouttamisohjelman laatiminen	5
1.3. Työnjako maahanmuuttoasioissa valtakunnan tasolla	6
2. <i>Käsitteet</i>	8
2.1. Kotouttamistyöhön liittyvät käsitteet	8
2.2. Maahanmuuttoaiheinen sanasto	9
3. <i>Kurikan kaupungin kotouttamisohjelman tavoitteet</i>	14
4. <i>Maahanmuuttajien nykytilanne</i>	15
4.1. Yleiskuvaus Suomessa	15
4.2. Maahanmuuttajat Etelä-Pohjanmaalla	16
4.3. Tilanne Kurikassa	17
5. <i>Tulkkkaus ja kääntäminen</i>	18
6. <i>Palvelut</i>	21
6.1. Viranomaispalvelut	21
6.2. Kunnalliset palvelut	24
6.3. Muut toimijat ja palvelut	37

<i>7. Maahanmuuttajien ohjaus ja neuvonta</i>	41
7.1. Kansainvälisyyskeskus INKA	41
7.2. Alkukartoitus ja kotoutumissuunnitelma	42
7.3. Suomen kielen koulutuksen järjestäminen	44
<i>8. Etninen tasa-arvo, syrjinnän ehkäisy</i>	46
<i>9. Ohjelman seuranta ja päivitys</i>	48
<i>10. Liitteet</i>	48
10.1. Luettelo linkeistä	
10.2. Kurikan kaupungin toimijat – osoitetiedot	49
10.3. Maahanmuuttajan oikeus julkisen terveydenhuollon palveluihin	
10.4. Kurikan päiväkodit ja koulut	51
10.5. Tulkkilista	53
10.6. Kielen oppimisen materiaalit	55
10.7. Kielten taitotasot eurooppalaisen viitekehyksen mukaan	57
10.8. Pakolaiset ja turvapaikanhakijat	66
<i>11. Kirjallisuusluettelo</i>	68

Johdanto

Laki maahanmuuttajien kotouttamisesta

Kotouttaminen on maahanmuuttajien sopeuttamista elämään ja toimimaan osana uuden kotimaansa yhteiskuntaa. Se sisältää yleensä valtiovallan aktiivisia toimia, kuten maan kielen opetusta ja aktiivisia työllistämistoimia. Kotouttamisen tarkoituksena on luoda maahanmuuttajalle mahdollisimman nopeasti itsenäisen ja tasavertaisen kansalaisuuden vaatimat valmiudet.

Laki maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikkahakijoiden vastaanotosta astui voimaan 1.5.1999 (Laki 493/1999). Kotoutumislaki (1386/2010) uudistui 1.9.2011 alkaen.

Lain tarkoitus on, että edistetään maahanmuuttajan mahdollisuuksia aktiiviseen osallistumiseen, tuetaan tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja myönteistä vuorovaikutusta.

Maahanmuuttajien kotouttaminen, kotouttamisohjelma, -suunnitelma ja -tuki ovat kotouttamislain mukanaan tuomia elementtejä. Niillä pyritään maahanmuut-

tajille tarkoitettujen palvelujen tehostamiseen sekä maahanmuuttajien työllistymisen edistämiseen.

Laki koskee ulkomailta muuttaneita henkilöitä, joilla on kotikuntalaisia tarkoitettu kotikunta Suomessa. Heidät on siis merkitty väestötietojärjestelmään Suomessa pysyvästi asuviksi.

Kurikan kotouttamisohjelman laatiminen

Laki määrittelee kunnan velvollisuudeksi kotouttamisohjelman laatimisen. Kunnan on laadittava kotouttamisohjelma, joka sisältää suunnitelman kotouttamista edistävästä ja tukevista toimenpiteistä, palveluista, yhteistyöstä ja vastuista, sekä maahanmuuttajien tarpeiden huomioon ottamisesta muita yhteiskunnan palveluja ja toimenpiteitä suunniteltaessa ja järjestettäessä. Valtion korvauksen saaminen edellyttää, että kunnilla on laadittu kotouttamisohjelma.

Kurikan kaupunginhallitus päätti, että Suupohjan elinkeinotoimen kuntayhtymä laatii maahanmuuttajien kotouttamisohjelman vuonna 2014. Kurikan kaupunginvaltuusto on vuonna 2000 hyväksynyt kotouttamisohjelman, joten ohjelma tulee uudistaa.

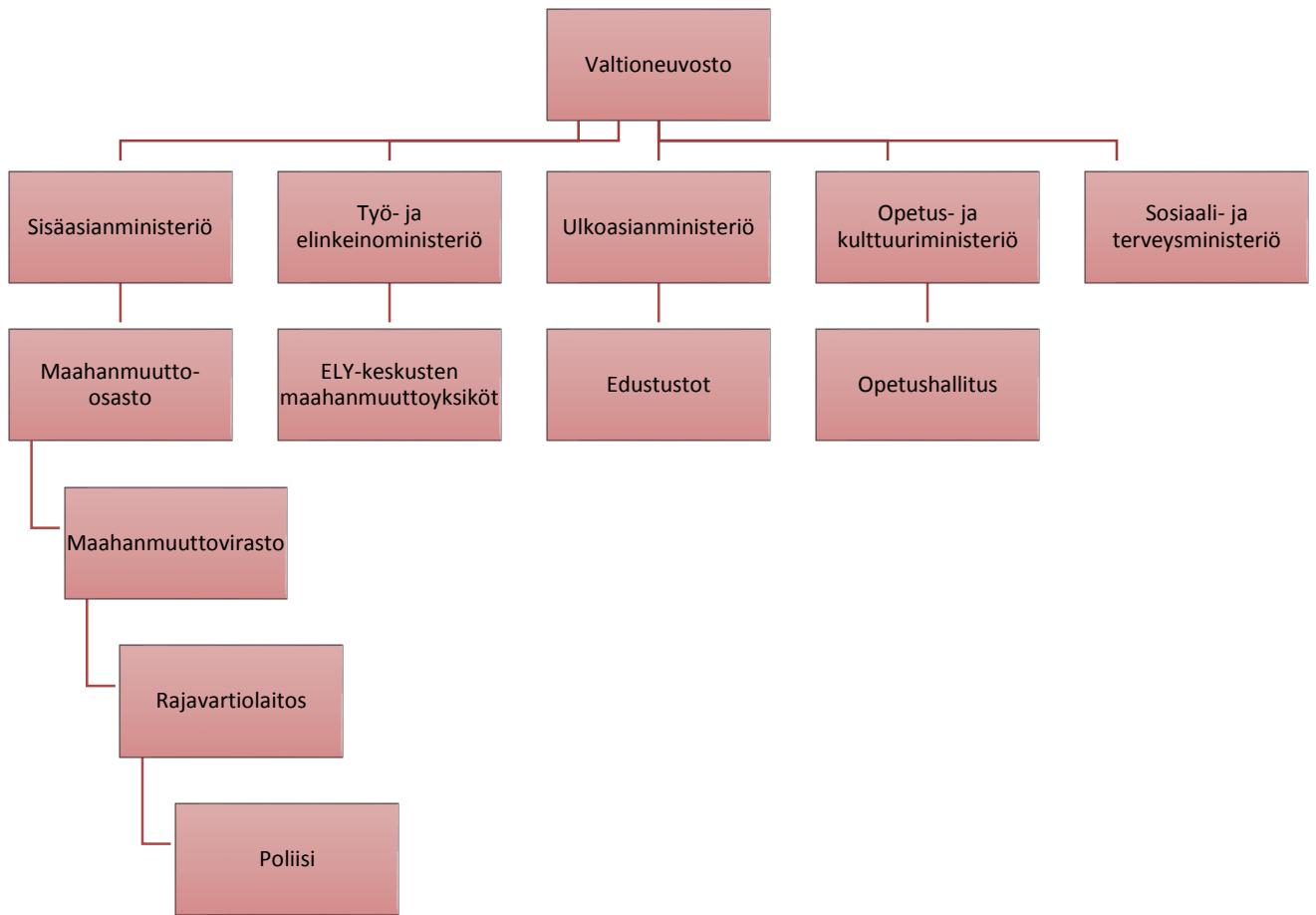
Kotouttamisohjelman pohjana ovat toimineet Suupohjan seudun, Lohjan, Tampereen ja Rauman seudun kotouttamisohjelmat. Kotouttamista ja maahanmuuttajia koskeva lainsäädäntö sekä muita asiaankuuluvia valtiollisia asiakirjoja on otettu huomioon kotouttamisohjelmaa laadittaessa.

Ohjelman yleisenä tavoitteena on maahanmuuttajien osallisuuden tukeminen yhteiskunnan kaikilla sektoreilla. Samalla vahvistetaan perustaa eri väestöryhmien väliselle toimivalle vuorovaikutukselle sekä

hyville etnisille suhteille. Niin ikään onnistunut kotouttamispolitiikka edellyttää kaikkien hallinnonalojen sitoutumista yhdenvertaisuuteen, syrjimättömyyteen ja rasismin ehkäisyyn sekä myönteisen asenneilmapiirin edistämiseen.

Yhteiskunnan monikulttuuristuminen ja maahanmuuttajien määrän kasvu lisäävät viranomaisten ja muiden palveluntuottajien kohtaamien maahanmuuttaja-asiakkaiden määrää. Kohtaamiset vaativat työntekijän oman ammattitaidon lisäksi jotain muutakin. Kotouttamisohjelman tavoitteena on löytää kohtaamisen hyviä käytäntöjä.

Työnjako maahanmuuttoasioissa valtakunnan tasolla

Maahanmuuttajien perus- ja kotoutumispalveluiden järjestämisestä ja kehittämisestä viranomaistyönä vastaavat kansallisella tasolla asianomaiset ministeriöt: sisäasiainministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö sekä sosiaali- ja terveysministeriö. Ministeriöt huolehtivat omalla hallinnonalallaan hyvän hallinnon periaatteen mukaisesti edellytyksistä palveluiden antamiseen ja neuvontaan maahanmuuttajataustaisille vähemmistöille.

Valtioneuvosto ohjaa maahanmuuttopolitiikkaa ja -hallintoa hallitusohjelmaan sisältyvien tavoitteiden ja valtioneuvoston hyväksymien periaatepäätösten avulla.

Sisäasiainministeriö vahvistaa osana sisäasiainhallinnon toiminta- ja taloussuunnitelmaa maahanmuuttohallinnon keskeiset toiminnan painopisteet, päätösmintalinjat ja tulostavoitteet. Maahanmuuttohallinnon määrärahat sisältyvät sisäasiainministeriön talousarvioehdotukseen. Sisäasiainministeriön yhteydessä

oleva syrjintälautakunta on itsenäinen elin, joka tutkii etnistä syrjintää koskevia tapauksia. **Etnisten suhteiden neuvotelukunta** (ETNO) on valtioneuvoston asettama laajapohjainen asiantuntijaelin.

Maahanmuuttovirasto käsittelee ja ratkaisee yksittäisiä henkilöitä koskevia ulkomaalaisten maahantuloon, maassa oleskeluun, maasta poistamiseen, pakolaisuuteen ja kansalaisuuteen liittyviä asioita.

Paikallispoliisi vastaanottaa lupahakemuksia maahanmuuttoasioissa sekä kansalaisuushakemuksia ja ilmoituksia, myöntää tietyissä tapauksissa oleskelulupia sekä paluuviiisumeita, pidentää viisumeita ja päättää ulkomaalaisen käännättämisestä. Paikallispoliisi suorittaa myös EU-kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä osalta ulkomaalaislain mukaisen rekisteröinnin sekä oleskelukorttien myöntämisen.

Rajavartiolaitos valvoo maahantuloa ja maasta lähtemistä sekä suorittaa passintarkastuksen. Rajavartiolaitos selvittää yhdessä poliisin kanssa turvapaikanhakijan henkilöllisyyden ja matkareitin.

Ulkoasiainministeriö vastaa viisumipolitiikasta. Suomen ulkomaan edustustot myöntävät viisumeita ja vastaanottavat

kansalaisuusilmoituksia sekä oleskelulupahakemuksia.

Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa kotouttamisasioiden johtamisesta. Yhdessä sisäasianministeriön kanssa työ- ja elinkeinoministeriö seuraa työvoiman maahanmuuton määriä ja rakennetta ja kehittää seurantavälineitä.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten maahanmuuttoyksiköt hoitavat alueellisesti maahanmuuttoon, kotouttamiseen ja hyviin etnisiin suhteisiin liittyviä tehtäviä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön tehtävänä on kehittää maahanmuuttajakoulutusta eri koulutusasteilla. Opetusministeriön toimialaan kuuluvat myös maahanmuuttajien kulttuuria, liikuntaa ja nuorisotyötä sekä uskontoa koskevat asiat.

Opetushallitus vastaa maahanmuuttajien koulutusasioista ja ulkomaalaisten tutkintojen tunnustamisesta.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön tehtävänä on edistää maahanmuuttajien terveyttä ja hyvinvointia. STM:lle kuuluvat maahanmuuttajien toimeentuloon liittyvät kysymykset.

Käsitteet

Kotouttamistyöhön liittyvät käsitteet

Kotouttaminen on maahanmuuttajien sopeuttamista elämään ja toimimaan uuden kotimaansa yhteiskunnassa. Se sisältää yleensä valtiovallan aktiivisia toimia, kuten maan kielen opetusta ja aktiivisia työllistämistoimia. Kotouttamisen tarkoituksena on luoda maahanmuuttajalle mahdollisimman nopeasti itsenäisen ja tasavertaisen kansalaisuuden vaatimat valmiudet. Suomessa kotouttamista säätelee laki maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta.

Kotouttamisohjelma: Kunnan on laadittava kotouttamisohjelma, joka sisältää suunnitelman kotouttamista edistävästä ja tukevasta toimenpiteistä, palveluista, yhteistyöstä ja vastuista sekä maahanmuuttajien tarpeiden huomioon ottamisesta muita yhteiskunnan palveluja ja toimenpiteitä suunniteltaessa ja järjestettäessä. Ohjelmaan tulee sisällyttää myös etnisen tasa-arvon ja hyvien etnisten suhteiden edistäminen ja syrjinnän ehkäiseminen. Kunta vastaa myös ohjelman toimeenpanosta, kehittämisestä sekä ohjelman toteutumisen ja vaikutusten seurannasta.

Kotoutuminen: Kotoutumisella tarkoitetaan maahanmuuttajan yksilöllistä kehitystä, jonka tavoitteena on hänen osallistu-

misensa työelämään ja suomalaisen yhteiskunnan toimintaan oma kieli ja kulttuuri säilyttäen. Merkittäviä kotoutumisen valmiuksiin vaikuttavia tekijöitä ovat esimerkiksi kielitaito, koulutustaso, terveys, aikaisempi kokemus muista kulttuureista ja maahanmuuttoikä. Keskeisessä roolissa on henkilön oma motivaatio ja aktiivisuus, mutta maahanmuuttajan kotoutumiseen vaikuttavat myös ympäröivä yhteiskunta ja valtaväestön asenteet.

Kotoutumissuunnitelma on maahanmuuttajan yksilöllinen suunnitelma niistä toimenpiteistä ja palveluista, joiden tarkoituksena on tukea maahanmuuttajan mahdollisuuksia hankkia riittävä suomen tai ruotsin kielen taito sekä muita yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja sekä edistää hänen mahdollisuksiinsa osallistua yhdenvertaisena jäsenenä yhteiskunnan toimintaan. Kunta ja Työ- ja elinkeinotoimisto laativat kotoutumissuunnitelman yhdessä maahanmuuttajan kanssa. Perustellusta syystä kunta ja maahanmuuttaja tai Työ- ja elinkeinotoimisto ja maahanmuuttaja voivat kuitenkin laatia kotoutumissuunnitelman keskenään. Kotoutumisaika on kolme vuotta siitä, kun henkilö on tullut kirjoille kotikuntaansa. Joskus aikaa voidaan pidentää viiteenkin

vuoteen, esimerkiksi äitiysloman tai pitkän sairauden vuoksi tai jos henkilö ei ole käynyt peruskoulua tai hänellä on jokin muu yksilöllinen syy. Luku- ja kirjoitustaidottomien kotoutumisajaksi määritellään melkein aina viisi vuotta.

Alkukartoitus: Alkukartoituksessa arvioidaan alustavasti maahanmuuttajan työllistymis-, opiskelu- ja muut kotoutumisvalmiudet sekä kielikoulutuksen ja muiden kotoutumista edistävien toimenpiteiden ja palvelujen tarpeet. Alkukartoituksessa selvitetään tätä tarkoitusta varten tarvittavassa laajuudessa maahanmuuttajan aikaisempi koulutus, työhistoria, kielitaito sekä tarvittaessa muut työllistymiseen ja kotoutumiseen vaikuttavat seikat. Työ- ja elinkeinotoimisto tai kunta, joka on järjestänyt alkukartoituksen, ohjaa maahanmuuttajan

tarvittaessa saamaan muun viranomaisen tai palvelujen järjestäjän palveluita. Ohjauksessa on tehtävä yhteistyötä palvelujen järjestäjän kanssa. Alkukartoituksen perusteella työ- ja elinkeinotoimisto tai kunta arvioi, tarvitseeko maahanmuuttaja kotoutumissuunnitelman.

Kotoutumistuki on maahanmuuttajalle kotoutumissuunnitelman mukaisiin toimenpiteisiin osallistumisen aikaisen toimeentulon turvaamiseksi tarkoitettu tuki. Kotoutumistukena maksetaan työmarkkinatukea tai toimeentulotukea. Oikeus kotoutumistukeen työmarkkinatukena määräytyy työttömyysturvalain mukaisesti ja oikeus kotoutumistukeen toimeentulotukena toimeentulotuesta annetun lain mukaisesti.

Maahanmuuttoaiheinen sanasto

On hyvä selvittää, mitkä ovat tavallisimpia maahanmuuttajakategorioita ja mitä oikeuksia näillä on maahanmuuttopoliittisiin toimenpiteisiin ja muihin kotouttamistoimenpiteisiin.

EU-kansalainen ja häneen rinnastettava: Suomi on EU:n jäsenvaltio samoin kuin Alankomaat, Belgia, Bulgaria, Espanja, Irlanti, Iso-Britannia, Italia, Itävalta, Kreikka, Kypros, Latvia, Liettua, Luxemburg, Malta, Portugali, Puola, Ranska, Romania, Ruotsi, Saksa, Slovakia, Slovenia, Tanska, Tšekki, Unkari ja Viro. EU-

maiden kansalaisilla on vapaa liikkumis-oikeus unionin alueella. Vapaan liikkumisen säännöksiä sovelletaan myös Islannin, Liechtensteinin, Norjan ja Sveitsin kansalaisiin. Islannin, Liechtensteinin ja Norjan oikeudet perustuvat ETA-sopimukseen, ja Sveitsin kanssa EU on erikseen tehnyt sopimuksen vapaasta liikkuvuudesta.

EU:n sininen kortti: Sininen kortti on tarkoitettu EU:n ulkopuolelta saapuville henkilöille, jotka hakevat oleskelulupaa korkeaa pätevyyttä vaativaa työntekoa varten. Jotta sininen kortti voidaan myöntää,

muun muassa seuraavien edellytysten on täytyttävä: työ edellyttää erityistä ammattipätevyyttä tai erityisosaamista, hakijalla on oltava korkeakoulututkinto ja sovittu vähintään vuoden pituinen työsuhde erityispätevyyttä vaativaan työhön. Lisäksi vaatimuksena on normaalia suurempi palkka. EU:n sininen kortti otettiin Suomessa käyttöön 1. tammikuuta 2012.

Humanitaarinen suojelu: Oleskeluluvan peruste. Myönnetään, kun turvapaikan tai toissijaisen suojelun edellytykset eivät täyty, mutta hakija ei voi palata kotimaahansa tai pysyvään asuinmaahansa siellä tapahtuneen ympäristökatastrofin takia taikka siellä vallitsevan huonon turvallisuustilanteen vuoksi, joka voi johtua aseellisesta selkkauksesta tai vaikeasta ihmisoi-keustilanteesta.

Kaksoiskansalaisuus/ monikansalaisuus: Henkilöllä voi olla kaksi tai useampia kansalaisuuksia. Kaksoiskansalaisuus on puhekielen ilmaisu.

Kansainvälinen suojelu: Kansainvälisellä suojelulla tarkoitetaan pakolaisasemaa, toissijaista suojeluasemaa tai humanitaarisen suojelun perusteella myönnettävää oleskelulupaa.

Kansalaistaminen: Kansalaisuuden myöntäminen hakemuksesta.

Kansalaisuus: Jäsenyys tietyssä valtiossa. Sisältää sekä oikeuksia että velvollisuuksia mm. täydet poliittiset oikeudet ja oikeuden saada diplomaattista suojelua ulkomailla.

Kansalaisuushakemus: Mahdollisuus saada Suomen kansalaisuus hakemuksen perusteella. Myönnetään, kun kansalaisuuslaissa säädetyt edellytykset täyttyvät. Edellytyksistä voidaan poiketa laissa säädetyillä perusteilla.

Kansallisuus: Etninen tausta. Henkilö, joka kuuluu tiettyyn kansanryhmään (esim. inkerinsuomalainen, kurdi, romani), mutta ei välttämättä ole tai ole koskaan ollutkaan asuinmaansa kansalainen.

Karkottaminen: Maastapoistamismenettely. Jos ulkomaalaisella on tai on ollut oleskelulupa ja hänet päätetään poistaa maasta, hänet karkotetaan.

Kiintiöpakolainen: UNHCR:n pakolaiseksi katsoma henkilö, jolle on myönnetty maahantulolupa budjetissa vahvistetun pakolaiskiintiön puitteissa.

Käännyttäminen: Maastapoistamismenettely. Kun ulkomaalaisella ei ole ollut oleskelulupaa ja hänet päätetään poistaa maasta, hänet käännytetään.

Laillinen oleskelu: Laillisella maassa oleskelulla tarkoitetaan tässä asiayhteydessä ulkomaalaisen maassa oleskelua asianmukaisin ja voimassa olevin luvuin. Maassa oleskelu on laillista silloin, kun ulkomaalainen oleskelee maassa voimassa olevalla viisumilla, viisumivapauden perusteella tai voimassa olevalla oleskeluluvalla.

Maahanmuuttaja/Maastamuuttaja:

Maasta toiseen muuttava henkilö. Yleiskäsite, joka koskee kaikkia eri perustein muuttavia henkilöitä.

Maahantulokielto: Käännyttämisen tai maasta karkotuksen yhteydessä ulkomaalaiselle voidaan määrätä kielto saapua Suomeen uudelleen. Kielto voi olla voimassa määrääjän tai toistaiseksi ja se koskee joko koko Schengen-aluetta tai vain Suomea.

Muukalaispassi: Matkustusasiakirja, joka voidaan myöntää ulkomaalaiselle, jos hän ei voi saada passia kotimaansa viranomaiselta tai hän on kansalaisuudeton tai siihen on muutoin erityinen syy. Muukalaispassi myönnetään henkilölle, joka on saanut oleskeluluvan toissijaisen suojelun perusteella.

Oleskelulupa: Lupa saapua toistuvasti maahan ja oleskella maassa. Myönnetään ulkomaalaiselle muuta kuin matkailua tai siihen verrattavaa lyhytaikaista oleskelua varten.

Työntekijän oleskelulupa: Työntekijän oleskelulupa myönnetään pääsääntöisesti ammattialalle, johon työ kuuluu, jolloin on mahdollista tehdä useampaa saman alan työtä yhdellä luvalla. Jos on toinen työ toisella ammattialalla, voi hakea yhdellä hakemuksella lupaa molempiin. Silloin lupaa voidaan myöntää koskemaan useampaa ammattialaa.

Elinkeinonharjoittajan oleskelulupa:

lupa henkilölle, jonka oleskelun tarkoituksena on elinkeinonharjoittaminen Suomessa. Elinkeinonharjoittaja, jos henkilö harjoittaa elinkeinoa tai ammattia omissa nimissään (ammattinharjoittaja) tai on yritysvastuun kannalta tällaiseen henkilöön rinnastettava.

Opiskelijan oleskelulupa: Ulkomaalaisen opiskelijan, joka ei ole EU-kansalainen tai heihin rinnastettava, on hankittava oleskelulupa, jos opinnot Suomessa kestävät yli kolme kuukautta.

Oleskelulupa perhesiteen perusteella: Henkilö, joka haluaa tulla Suomeen ja asettua asumaan yhdessä täällä olevan perheenjäsenensä kanssa, tarvitsee oleskeluluvan. Lupa voidaan myöntää perhesiteen perusteella. Perheenjäsenten piiri on laissa määritelty, eikä se ehkä vastaa sitä, miten ihmiset itse mieltävät perheensä kuuluvat jäsenet. Suomalainen perhekäsitys on suppeampi kuin monissa muissa maissa. Perheenjäsenen käsite on erilainen myös silloin, kun kyse on EU-kansalaisen tai häneen rinnastettavan perheenjäsenestä tai jonkin muunmaalaisen perheenjäsenestä. Perheenjäsenen määritelmän osalta Suomen kansalaisen perheenjäsenet ovat samassa asemassa kuin muunmaalaisten perheenjäsenet. Heihin ei sovelleta EU-kansalaisen perheenjäsenen laajempaa määritelmää.

Oleskeluoikeus: EU:n kansalaisena henkilöllä on oikeus oleskella toisessa EU-maassa. EU-kansalaisen sekä Islannin,

Liechtensteinin, Norjan ja Sveitsin kansalaisen on rekisteröitävä oleskeluoikeutensa, jos maassa oleskelu kestää yli 3 kuukautta.

Pysyvä oleskelulupa: Pysyvä oleskelulupa myönnetään henkilölle, joka on oleskellut Suomessa yhtäjaksoisesti jatkuvalla oleskeluluvalla neljä vuotta. Oleskelun syy tai muut erityiset syyt voivat aiheuttaa poikkeuksia. Lupa myönnetään toistaiseksi eikä sitä tarvitse uusida. Pysyvään oleskelulupaan merkitään kirjaintunnus P.

Määräaikainen oleskelulupa: Määräaikainen oleskelulupa voidaan myöntää joko jatkuvaisluonteista tai tilapäisluonteista oleskelua varten.

Jatkuva oleskelulupa: Lupa myönnetään ulkomaalaiselle, joka on tullut Suomeen pysyvässä maahanmuuttotarkoituksessa. Lupa on uusittava määräajan päätyttyä. Jatkuvaan oleskelulupaan merkitään kirjaintunnus A.

Tilapäinen oleskelulupa: Lupa myönnetään ulkomaalaiselle, jonka tarkoituksena ei ole jäädä Suomeen pysyvästi. Lupa on uusittava määräajan päätyttyä. Tilapäiseen oleskelulupaan merkitään kirjaintunnus B.

Pakolainen: Ulkomaalainen, jolla on perustellusti aihetta pelätä joutuvansa vainotuksi alkuperän, uskonnon, kansallisuuden, tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuulumisen tai poliittisen mielipiteen vuoksi. Pakolaisaseman saa henkilö, jolle

jokin valtio antaa turvapaikan tai jonka UNHCR katsoo olevan pakolainen.

Pakolaisen matkustusasiakirja: Matkustusasiakirja, joka myönnetään pakolaiselle.

Paluumuuttaja: Ulkосуomalainen, joka palaa Suomeen. Suomessa käsitettä sovelletaan entisiin ja nykyisiin Suomen kansalaisiin sekä entisen Neuvostoliiton alueelta peräisin oleviin henkilöihin kuten inkerinsuomalaisiin, joilla on suomalainen syntyperä. Viimeksi mainitut ovat kansallisuudeltaan, mutta eivät kansalaisuudeltaan suomalaisia.

Passi: Kotimaan viranomaisen antama matkustusasiakirja, joka ulkomaalaisella on oltava Suomeen saapuessaan ja Suomessa oleskellessaan (poikkeus mm. pohjoismaiden kansalaiset).

Perheenkokoaja: Suomessa oleskeleva henkilö, joko Suomen kansalainen tai muunmaalainen, jonka Suomessa oleskelun perusteella ulkomailla olevalle perheenjäsenelle haetaan oleskelulupaa perhesiteen perusteella.

Siirtolainen: Henkilö, joka muuttaa maasta toiseen rakentaakseen siellä itselleen uuden elämän. Maastamuuttaja tai maahanmuuttaja.

Suomalainen syntyperä: Ulkomaan kansalaisella on suomalainen syntyperä, jos hän on ollut Suomen kansalainen tai ainakin toinen hänen vanhemmistaan tai yksi hänen isovanhemmistaan on tai on ollut syntyperäinen Suomen kansalainen.

Suomen kansalainen: Henkilö, joka syntyessään tai myöhemmin muulla tavalla on saanut Suomen kansalaisuuden.

Syntyperäinen Suomen kansalainen: Henkilö, joka on syntyessään saanut Suomen kansalaisuuden.

Turvapaikanhakija: Henkilö joka hakee suojelua ja oleskeluoikeutta vieraasta valtiosta. Turvapaikanhakija saa pakolaisaseman, jos hänelle myönnetään turvapaikka. Turvapaikanhakija ei siis vielä ole pakolainen, sillä hänen pakolaisuuttaan ei ole vielä selvitetty. Turvapaikkamenettelyn yhteydessä tutkitaan ja ratkaistaan myös, voiko oleskeluluvan saada jollain muulla perusteella.

Turvapaikka: Oleskelulupa, joka annetaan ulkomaalaiselle turvapaikkaprosessissa pakolaisaseman perusteella.

Ulkomaalainen: Henkilö, joka ei ole Suomen kansalainen.

Ulkomainen työvoima: Ulkomaalaiset, joilla on oikeus tehdä työtä maassa.

Ulkosuomalainen: Ulkomailla asuva entinen tai nykyinen Suomen kansalainen ja näiden jälkeläinen, joka pitää itseään suomalaisena. **Piilomaahanmuuttaja**, jolla tarkoitetaan suomalaislasta, joka on palannut Suomeen ulkomailla elettyjen vuosien jälkeen. **Matkalaukkulapset**, eli kolmannen kulttuurin kasvatti on henkilö, joka on asunut osan lapsuudestaan maassa kuin mistä hänen vanhempansa ovat kotoisin. Lapsi omaksuu eri kulttuurien tapoja, mutta ei koe kuuluvansa täysin mihinkään. Hän omaksuu synnyinmaansa kulttuurin tapoja ja toisen kotimaansa kulttuurin tapoja muodostaen uuden kolmannen kulttuurin.

Viisumi: Maahantulolupa, joka myönnetään ulkomaalaiselle matkailua tai siihen verrattavaa lyhytaikaista oleskelua varten. Viisumilajeja ovat kauttakulkuviisumi, kertaviisumi, lentokentän kauttakulkuviisumi ja toistuvaisviisumi.

Kurikan kaupungin kotouttamisohjelman tavoitteet

Maahanmuuttopoliittisen ohjelman linjauksia ovat muun muassa kotoutumisen kaksisuuntaisuus ja siihen liittyen se, että kotoutuminen otetaan huomioon läpivirtauksena eri valtakunnallisissa ohjelmissa ja strategioissa ja eri osa-alueet sisällyttävät laatuksiteereihin kotoutumisen edistämisen. Merkittävänä sektoreina pidetään asumista, koulutusta, päivähoitoa ja muita sosiaalipalveluja ja terveydenhuolto- sekä työvoimapalveluja. Kunnat ja muut paikallisen tason toimijat tarvitsevatkin uudessa tilanteessa aiempaa enemmän ohjausta ja tietoa kotoutumisen edistämiseksi.

Kurikan kaupungin kotouttamisohjelman tavoitteena on kansainvälistyä ja tehdä alueesta monikulttuurinen yhteisö, jossa maahanmuuttajat integroituvat paikallisyhteisönsä mahdollisimman nopeasti ja vaivattomasti. Muita tavoitteita olivat

myös ne, että maahanmuuttajat löytävät helposti tarvitsemansa palvelut, sekä seudun yksityiset ja julkiset organisaatiot ovat valmiina, kun maahanmuuttajia saapuu.

Kotouttamisohjelman pitää ottaa huomioon, että maahanmuuttajat ovat hyvin heterogeeninen ryhmä, joiden kotoutumiseen liittyvät valmiudet ja palvelutarpeet poikkeavat toisistaan hyvin voimakkaasti. Kaikilla maahanmuuttajilla on erilaiset tarpeet, heitä on käsiteltävä yksilöinä.

Ohjelman tavoitteena on tukea kansainvälisyyttä, tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä edistää myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien välillä. Tavoitteena on lisäksi edistää hyviä etnisiä suhteita, kulttuurien välistä vuoropuhelua ja maahanmuuttajaryhmien osallisuutta sekä tukea mahdollisuuksia oman kielen ja kulttuurin säilyttämiseen.

Maahanmuuttajien nykytilanne

Yleiskuvaus Suomessa

Suomessa asui vuoden 2012 lopussa 195 511 ulkomaan kansalaista. Viime vuonna ulkomaan kansalaisten määrä kasvoi noin 7 prosenttia edellisvuodesta. Vuoden 2012 lopussa Suomessa asui ulkomailla syntyneitä 285 471 ja vieraskielisiä 266 949.

Maahanmuuttajien määrä kasvaa vuodesta vuoteen, mutta muihin Euroopan valtioihin verrattuna Suomi on hyvin tuore maahanmuuttomaa.

Kansallisuuksistaan vahvimmin ovat viro (39 763) venäjä (30 183), somalia (7 468), kiina (6 622) ja thai (6 031).

Vuonna 2012 Euroopasta tuli 182 696 henkilöä.

EU:sta 101 592 ja muualta 78 380.

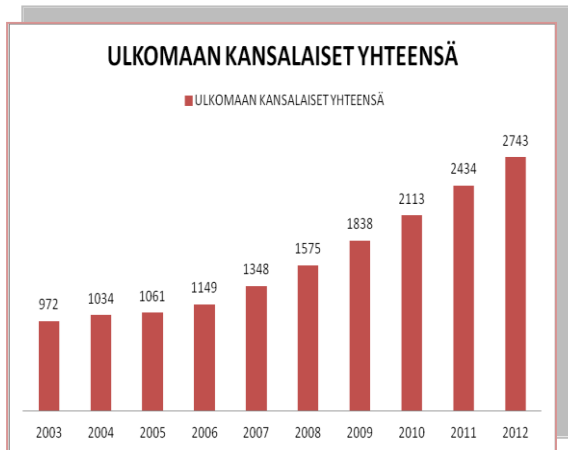
Maahanmuuttajat Etelä-Pohjanmaalla

Maahanmuuton historiaa

Suomen ensimmäiset maahanmuuttajat saapuivat itsenäisyyden alkuaikoina vuosina 1917–1922, kun tuhannet pakenivat Venäjältä vallankumouksen seurauksena. Toisen maailmansodan jälkeen maahanmuutto muualta Suomeen oli vähäistä. Pääosin pysyvää maahanmuuttoa tapahtui ulkomaalaisten kanssa solmittujen avioliittojen johdosta. Ensimmäinen suuri maahanmuuttajaryhmä oli chileläiset pakolaiset, jotka saapuivat 1970-luvulla paeten sotilasdiktattori Pinochetin vainoja. Varsinainen järjestelmällinen maahanmuutto käynnistyi vietnamilaisten pakolaisten tuontina Suomeen 1980-luvulla. Somalialaiset saapuivat Suomeen sotilasdiktattori Siad Barren vainojen johdosta pääosin 1990-luvun alussa läpikulkumatkallaan Venäjältä Länteen. Jugoslavian hajoamissotien aikana myös Suomeen pakeni vainojen keskeltä serbejä, albaaneja ja bosniaan muslimeita sekä kroaatteja vuosina 1990–1999. Presidentti Mauno Koivisto antoi keväällä 1990 julkisuudessa lausunnon, jossa hän totesi, että inkerin-suomalaisia voidaan pitää paluumuuttajina. Lausunnon perusteella tehtiin virkamiespäätöksiä, joiden pohjalta varsinainen paluumuutto käynnistyi. Euroopan unioniin liittyminen muutti Suomen maahanmuuttopolitiikkaa. Suomi hyväksyi Euroopan unionin sisäisen suhteellisen vapaan liikkumisen politiikan. Tämä on tuonut Suomeen esim. rakennusmiehiä niin Ranskasta, Virosta kuin Puolastakin. Maahanmuuttoa aiheutti myös Jugoslavian hajoaminen ja Kosovon sota. 2000-luvulla pakolaisia on saapunut Afganistanista ja Irakista. 2000-luvun lopulla julkista keskustelua ovat aiheuttaneet pääosin kesäisin Suomeen saapuneet Romanian romanit.

Ulkomaalaisten määrä on kasvanut Etelä-Pohjanmaalla selvästi 90-luvun alusta. Silti maakunnassa on vielä vähän ulkomaalaisia.

Tällä hetkellä eteläpohjalaisista vain 1,4

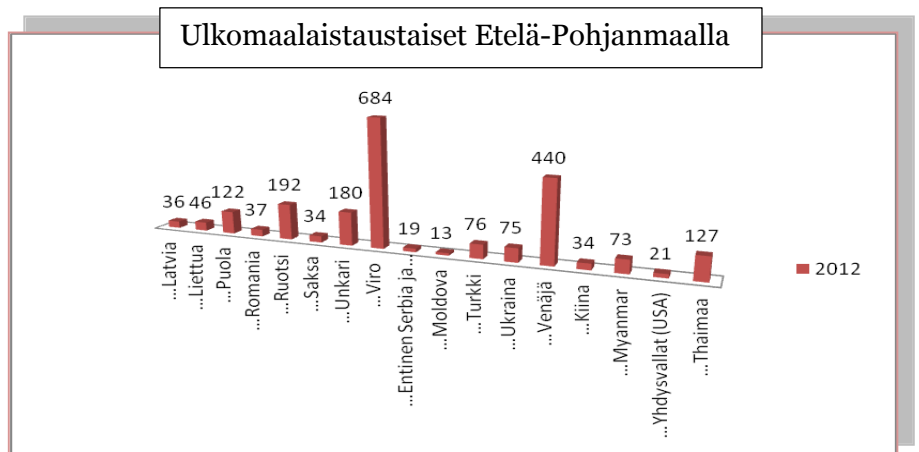

prosenttia on ulkomaisten kansalaisia (2743 hl), kun vastaava luku koko Suomessa on 3,6 prosenttia ja esimerkiksi Uudellamaalla 6,5 prosenttia. Maahanmuuttajien osuus Etelä-Pohjanmaan väestöstä on kuitenkin kasvanut vuosi vuodelta.

Suurimpia kansalaisryhmiä ovat ruotsalaiset, virolaiset, venäläiset ja unkarin ja puolan kansalaiset. Seuraavaksi suurimman

ryhmän muodostavat thaimaalaiset ja turkkilaiset sekä ukrainalaiset. Yhteensä on yli 90 kansallisuutta.

Vuonna 2012 ulkomaalaisista 1444 oli miehiä ja naisia 1299, eli ero miesten ja naisten määrissä on hyvin pieni. Ikärakenteeltaan ulkomaalaiset eroavat selvästi Suomen kansalaisista, sillä vuonna 2012 jopa 75,5 prosenttia oli työikäisiä. Vastaava luku Suomen kansalaisten osalta oli 47 prosenttia. Suomessa asuvien ulkomaalaisten ikärakenteessa on eroja kansalaisryhmittäin. Ruotsalaisista noin 60 prosenttia on yli 55-vuotiaita, joista suurin osa on eläkeikäisiä. Lasten määrä Viron kansalaisten joukossa on suurin, noin 20 prosenttia, kaikissa muissa kansalaisryhmissä on vähemmän. Suomeen muuton syyt jaetaan viiteen pääryhmään: paluumuutto, perhesyyt, pakolaisuus, työ ja opiskelu. Etelä-Pohjanmaalla asuvien ulkomaalaisten ryhmät ovat tulleet pääasiassa työn, perheen tai opiskelun perusteella.

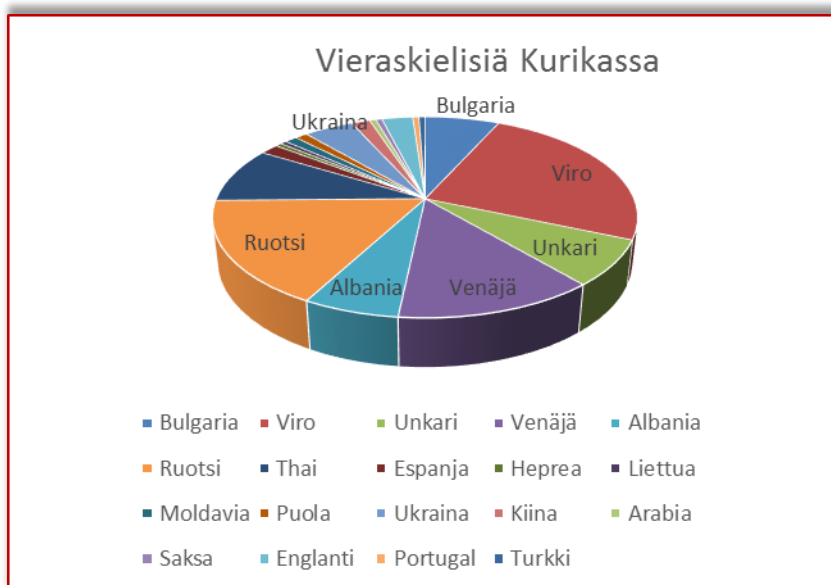
Tilanne Kurikassa

Kurikan väkiluku vuoden 2012 lopussa oli 14 395. Väestöstä oli noin 77 % alle 65-vuotiaita. Kurikan kaupungissa asuvan työvoiman määrä vuonna 2012 oli noin 6000. Kurikka elää palveluista, teollisuudesta ja maataloudesta. Tärkeimmät teollisuudenalat ovat puu- ja huonekaluteollisuus sekä metalliteollisuus. Yrittämisen perinteet ovat vahvana Kurikassa. Kurikka on tunnettu yrittäjäkaupunki. Yritystoimipaikkojen lukumäärä vuonna 2012 oli 1212. Keskimäärin työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 9,8 %.

Ulkomaiden kansalaisten osuus väestöstä vuoden 2012 lopussa oli 1,5 %. Ulkomaalaistaustaisia oli yhteensä 243 (31.12.2012).

Vieraskielisiä oli vuoden 2014 alussa 183. Kurikassa puhutaan noin 20 eri kieltä. Suurin ulkomaalaisryhmä Kurikassa on virolaiset. Merkittävät kansalaisuudet ovat venäläiset, thaimaalaiset, unkarilaiset ja bulgarialaiset. Väestöstä miesten ja naisten osuus on puolet. Työikäisten määrä vuoden 2014 alussa oli 136, eli ulkomaalaisväestöstä noin 75 prosenttia.

Tulkkaus ja kääntäminen

Suomen laki määrää tulkkaamisesta. Lain mukaan viranomaisen on järjestettävä tulkkaus, jos maahanmuuttaja ei osaa viranomaisen käyttämää suomen tai ruotsin kieltä, jolloin hän myös maksaa tulkin työn. Valtioneuvoston päätöksen mukaan valtio korvaa kunnille vain pakolaisten tulkkauksen kustannukset.

Tulkkaus- ja käännöspalvelut ovat alkuvaiheessa suomea tai ruotsia taitamattomille maahanmuuttajille edellytyksenä suomalaiseseen yhteiskuntaan kotoutumisessa, tarjottavien sivistys-, sosiaali- ja terveys- sekä vapaa-ajan palveluiden tasa-arvoisessa käyttämisessä sekä viranomaisasiointissa. Asioimistilanteessa tulkkaus- ja käännöspalveluilla on usein ratkaiseva merkitys sekä viranomaisen että asiakkaan oikeusturvan toteutumisessa.

Tulkkauksella varmistetaan, että päätökset tehdään oikein perustein. Asia voidaan tulkita tai kääntää sellaiselle kielelle, jota maahanmuuttajan voidaan todeta asian laatuun nähden riittävästi ymmärtävän. Ohjelman tavoitteena on, että maahanmuuttaja sekä virkailija tulevat ymmärretyksi ja saavat tarvitsemaansa tietoa tulkin välityksellä tai sellaisella kielellä, jota hän ymmärtää. Tulkkauksen voi järjestää puhelintulkkauksena tai pyytämällä tulkin paikan päälle. Puhelintulkausta suositellaan kustannussyistä käyttämään aina kun se on mahdollista.

Tulkkauksesta aiheutuvat kulut hoitaa

pääasiassa tulkin tilaaja eli viranomainen, koska lain mukaan viranomainen on velvollinen järjestämään tulkkauksen tarvittaessa.

Tulkit ovat ammattitaitoisia, toimivat puolueettomasti ja heitä sitoo ehdoton vaitiolovelvollisuus. Viranomaisella on kuitenkin tulkkia tai kääntäjää tilatessaan vastuu laadukkaiden ja ammatillisten palveluiden hankkimisesta. Ystävää, sukulaista tai lasta ei missään nimessä saa käyttää tulkkina, puhuivatpa he suomea kuinka hyvin tahansa.

ILMOITA TULKKIVÄLITTÄJÄLLE SEURAAVAT TIEDOT:

- tulkkauskieli
- tulkkauspäivämäärä
- kellonaika mistä – mihin
- tilaajan nimi ja puhelinnumero
- tulkkauspaikka
- asiakkaan nimi
- nais/miestulkki
- tulkkauksen aihe
- asiakkaan status
- laskutusosoite

Asioimistulkin on hallittava tulkkaustekniikat ja työkielet, tunnettava laajasti erikoisalojen (mm. terveydenhuollon, työhallinnon ja oikeuden) sanastoa sekä noudatettava ammattinsa eettisiä ja juridisia periaatteita.

Tulkki ei ota vastaan toimeksiantoa, johon hänellä ei ole tarpeellista pätevyyttä tai jossa hän on jäävi. Tulkki pyrkii kattavaan tulkkaukseen, ei jätä mitään pois eikä lisää mitään asiaankuulumatonta. Tulkki pysyttelee puolueettomana ja ulkopuolisena, eikä anna henkilökohtaisten asenteidensa tai mielipiteidensä vaikuttaa työhönsä. Tulkki ei toimi tulkkaustilanteessa tulkattavien avustajana tai asiamiehenä.

OHJEITA VIRANOMAISILLE:

- Tilaa tulkki ajoissa ja sovi työn ehdoista. Viranomainen voi tilata tulkin, vaikka asiakas ei sitä vaatisi.
- Käytä ainoastaan puolueetonta ammattitulkkia. Kerro tulkille etukäteen, missä asiassa on kyse, sillä aiheeseen tutustuminen nopeuttaa tulkkausta.
- Noudata sovittua aikataulua ja pidä taukoja jos tulkkaus kestää kauan.
- Varmista kenen pitää maksaa tulkkauksesta

LAKEJA TULKKAUKSESTA:

- Hallintolaki
- Esitutkintalaki
- Laki turvapaikanhakijoiden vastaanotosta
- Laki potilaan asemasta ja oikeuksista
- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista
- Laki maahanmuuttajien kotoutumisen edistämistä
- Yhdenvertaisuuslaki
- Ulkomaalaislaki

Tulkki tilataan *Pohjanmaan ja Pirkanmaan tulkikeskuksesta*. Liitteenä on tulkikeskusten osoitetiedot ja *Pohjanmaan Poliisilaitoksen tulkkilista*, jota voidaan käyttää asiointissa.

Tulkkipalvelu on käytettävissä *Jurvan yhteispalvelupisteen ja Kurikan yhteispalvelupisteen* kautta etätulkkauksena. Ajan tulkkipalvelua varten voi varata Helsingin seudun asioimistulkikeskuksesta.

<http://www.vantaa.fi/tulkkeskus>

In To Finland-palvelukeskus on saanut laitteet etäpalvelua varten. In To Finland on maahanmuuttajien palveluita tarjoava organisaatio, joka toimii Helsingissä Kelan ja Verohallinnon yhteydessä. Näitä palveluita on mahdollisuus käyttää jokaisessa etäpalvelupisteessä, myös Jurvan palvelupisteessä.

<http://www.intofinland.fi>

Eri toimijat myös voivat antaa tulkkipalvelua maahanmuuttajille. (esim. Kela)

Palvelut

Viranomaispalvelut

Tässä luvussa kuvataan suoraan valtion ja kotouttamislakiin liittyviä kotouttamispalveluja.

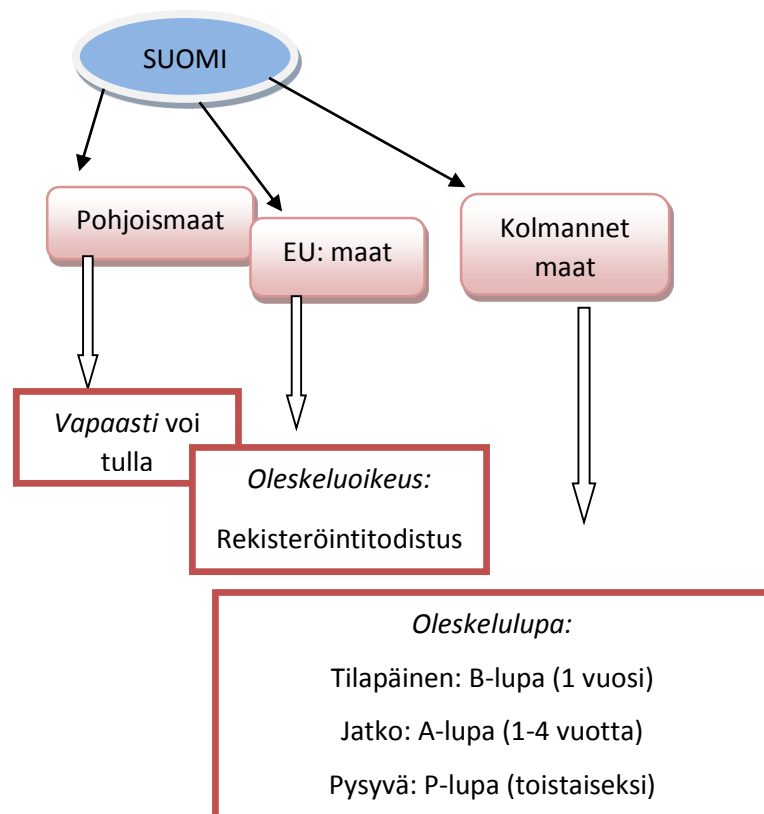
Seinäjoen Maistraatti palvelee Kurikan kaupungin maahanmuuttajia mm. rekisteröimällä maahanmuuttajalle asuinpaikan hänen saatuaan kotikunnan. Oleskelulupa ja mahdollinen passi on esitettävä paikan päällä, aviotosidustus ja mahdolliset lasten syntymätodistukset on myös otettava mukaan.

Poliisi hoitaa ulkomaalaisten lupa-asiat ja selvittää onko maassa oleskelu laillista. Oleskelulupa voidaan myöntää mm. seuraavin perustein: työnteko, opiskelu, perheside Suomeen, suomalainen syntyperä, paluumuutto Suomeen, humanitaariset syyt tai muu erityinen syy. Poliisi myöntää Suomessa oleskelevalle ulkomaalaiselle uuden määräaikaisen oleskeluluvan (jatkolupa), tai pysyvän oleskeluluvan.

Muiden Pohjoismaiden (Ruotsi, Norja, Tanska, Islanti) kansalaiset voivat vapaasti tulla Suomeen ja oleskella Suomessa ilman oleskelulupaa. He eivät myöskään tarvitse työntekijän oleskelulupaa.

EU:n jäsenmaiden kansalaisilta ja heihin rinnastettavilta (Liechtenstein, Sveitsi) kansalaisilta ei vaadita oleskelulupaa.

Oleskelu tulee kuitenkin rekisteröidä paikallispoliisilaitoksella viimeistään kolmen kuukauden kuluttua maahan saapumisesta. Paikallispoliisi myöntää pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EY-oleskeluluvan, antaa EU-kansalaisen oleskeluoikeuden rekisteröintitodistuksen ja todistuksen pysyvästä oleskeluoikeudesta. Poliisi myöntää unionin kansalaisen perheenjäsenen oleskelukortin ja pysyvän oleskelulupakortin sellaiselle EU-kansalaisen perheenjäsenelle, joka ei ole itse unionin kansalainen, lisää oleskelupäiviä viisumiin ja/tai pidentää viisumin voimassaoloaikoja.

Kansaneläkelaitos KELA hoitaa Suomessa asuvien sosiaaliturvaa. Oikeus Suomen sosiaaliturvaan riippuu osaksi oleskeluajan pituudesta ja osaksi sen syistä. Maahanmuuttaja hakee yleensä oikeutta päästä asumisperusteisen sosiaaliturvan piiriin, kun oleskelulupa tai oleskeluoikeus on myönnetty, maistraatille on tehty ilmoitus ja hakemus/päätös suomalaisesta henkilötunnuksesta tehty/saatu. Hakemus Suomen sosiaaliturvan piiriin pääsemisestä tehdään Kelan lomakkeella Y77. Suomen sosiaaliturvan piiriin kuuluvat saavat Kela-kortin. Kansaneläkelaitos ratkaisee onko hakijalla oikeus asumisperusteiseen sosiaaliturvaan Suomessa. Vakuuttamiseen vaikuttavat mm. muuttaako maahanmuuttaja Suomeen vakinaisesti vai tilapäisesti, mitkä ovat perhesuhteet, onko maahanmuuttaja työntekijä, työnhakija, opiskelija, jne. Vakituisen asumisen kriteerit ovat myös hyvin vaihtelevia. Henkilön katsotaan vakituisesti asuvaksi mm. seuraavista syistä: paluumuutto, vähintään kahden vuoden työskentely Suomessa, avioliitto tai muu läheinen suhde Suomessa vakinaisesti asuvaan henkilöön. Henkilölle edellytetään myönnettävän vähintään vuoden oleskelulupa, jos hän on muuttanut EU:n ulkopuolella olevasta maasta. EU-kansalaisten on myös näytettävä EU-kansalaisen rekisteröintitodistus.

Tilapäisesti Suomeen muuttava henkilö ei ole oikeutettu Kelan sosiaaliturvaetuuksiin. Esimerkiksi opiskelijan katsotaan muuttavan tilapäisesti Suomeen, mikäli

hänellä on oman maansa myöntämä eurooppalainen sairaanhoitokortti. Tilapäisesti Suomessa työskentelevä (4 kuukaudesta – 2 vuoteen), työehdot täyttävä henkilö on oikeutettu Suomen sosiaaliturvaan, josta KELA tekee päätöksen. EU-maista tai ETA-maista tai Sveitsistä tulevien työntekijöiden perheenjäsenet voivat saada sairaanhoitoa, lapsilisää ja lasten kotihoidontukea, vaikka he eivät itse asuisi Suomessa tai heidän asumisensa olisi tilapäistä. EU-sääntöjä sovellettaessa pääperiaatteena on, että perheeseen kuuluva työntekijä saa sosiaaliturvan työskentelymaasta tämän maan lakien mukaisesti. Myös työntekijän lapsista maksettavien perhe-etuuksien saaminen on sidottu tähän työskentelyvaltion. Oikeus perhe-etuuksiin perustuu siis ensisijaisesti lapsen vanhemman tai muun huoltajan työskentelyyn tietyssä maassa, ja vasta toissijaisesti lapsen asumiseen tietyssä maassa. Perhe-etuuksista ensisijaisesti vastaava valtio maksaa oman lainsäädäntönsä mukaiset perhe-etuudet täysimääräisinä. Jos toissijaisen valtion perhe-etuuksien kokonaismäärä on näitä suurempi, toissijainen valtio maksaa täydennyksenä etuuksien erotuksen. Kansaneläkelaitos vastaa kotouttamistukena maksettavan työmarkkinatuen maksamisesta maahanmuuttajille. Kaikille maahanmuuttajille, joille on tehty kotouttamissuunnitelma, maksetaan työttömyysajan tuet kotouttamistukena kolmen ensimmäisen maassaolovuoden aikana. Muita Kelan maksamia sosiaaliturvaetuuksia (esim.

perhe-etuuksia, sairaus- ja vammaisetuuk-
sia, työttömyys-, opinto- ja asumistu-
kietuuksia) maahanmuuttajat hakevat va-
kuuttamispäätöksen jälkeen kuten valtavä-
estökin.

Työ- ja elinkeinotoimisto vastaa maa-
hanmuuttajien työllistymistä ja kotoutu-
mista edistävistä ja tukevista työvoimapal-
veluista ja muista toimenpiteistä työttö-
mäksi rekisteröityneelle tai tietyin edelly-
tyksin työnhakijaksi ilmoittautuneille
maahanmuuttajille.

TE-toimistolla on suuri vastuu paikallista-
soisesta kotouttamisesta. Toimisto vastaa
työttömien maahanmuuttaja-asiak-
kaidensa kotouttamissuunnitelmien laati-
misesta yhdessä seudun sosiaalitoimisto-
jen kanssa. Suunnitelmassa päätetään,
mitä toimenpiteitä olisi käytettävä, jotta
maahanmuuttajaa autettaisiin kotoutu-
maan Suomen yhteiskuntaan ja työelä-
mään. Maahanmuuttaja saa kolmen vuo-
den ajan kotoutumistukea, opiskelumah-
dollisuuksia, käytännön harjoittelua sekä
muuta toimenpiteitä. Tämän jakson aikana
selvitetään myös, miten toisessa maassa
hankittu ammatti tai tutkinto voidaan
saada vastaamaan Suomen työelämän
asettamia vaatimuksia sekä mahdollisen li-
säkoulutuksen tarvetta. Kotouttamissuun-
nitelman toteutumista seurataan koko ko-
toutumisajan ja sitä tarkistetaan tarpeen

vaatiessa. Suunnitelmassa sovitaan konk-
reettisesti, mitä maahanmuuttajan on itse
tehtävä ja mitkä toimenpiteet ovat viran-
omaisten vastuulla. Kaikki osapuolet sitou-
tavat noudattamaan sopimuksessa määri-
teltyjä asioita.

Kotoutumistuki on maahanmuuttajalle ko-
toutumissuunnitelman mukaisesti toimen-
piteisiin osallistumisen aikaisen elintason
turvaamiseksi tarkoitettu tuki. Kotoutu-
mistuki määräytyy samoin perustein ja on
samansuuruinen kuin tavallinen työmark-
kinatuki. Kotoutumistukea maksetaan
pääsääntöisesti kolmen ensimmäisen asu-
misvuoden ajan.

Kotoutumiskoulutusta järjestetään oppi-
velvollisuusiän ylittäneelle maahanmuut-
tajalle pääsääntöisesti työvoimapolitiitti-
sena aikuiskoulutuksena. Kotoutumiskou-
lutus voidaan toteuttaa myös omaehtoi-
sena opiskeluna. ELY-keskus vastaa työ-
voimapolitiittisena aikuiskoulutuksena to-
teutettavan kotoutumiskoulutuksen järjes-
tämisestä toimialueellaan. TE-toimisto oh-
jaa maahanmuuttajan kotoutumiskoulu-
tukseen tai hakeutumaan omaehtoisen
opiskeluun. Kunta voi sekä järjestää ko-
toutumiskoulutusta että ohjata maahan-
muuttajan hakemaan joko järjestämäänsä
kotoutumiskoulutukseen tai muun toimi-
jan järjestämään omaehtoiseen opiske-
luun.

Kunnalliset palvelut

Tässä luvussa kuvataan Kurikan toteuttamia kotouttamislaissa edellytettyjä palveluja.

Kotoutumisen kannalta on tärkeää, että maahanmuuttajat oppivat mahdollisimman nopeasti käyttämään julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja ja ymmärtämään suomalaisia käytäntöjä. *(Liite: Maahanmuuttajan oikeus julkisen terveydenhuollon palveluihin Kurikassa)*

Maahanmuuttajat eivät ole yhtenäinen ryhmä. Kulttuurierot voi olla valtavia samankin kieliryhmän sisällä. Kulttuuritietoutteen liittyy monta tekijää. Näitä ovat muun muassa kulttuurien tavat, arvot, avioliitto, perhekäsitykset, seksuaalisuuteen liittyvät tavat, naisen ja miehen roolit, lasten kasvatusta, vanhuksen asema sekä arkielämä. Arkielämässä kulttuuri näkyy päivittäisissä toimissa, joita ovat esimerkiksi päivärytmi, peseytyminen ja pukeutuminen sekä ruuan valmistus. Tietämättömyys näistä asioista voi aiheuttaa ristiriitoja asiakkaiden hoidossa.

Kurikan terveystalot ovat tarjolla maahanmuuttajille samassa laajuudessa kuin muillekin kuntalaisille heti, kun maahanmuuttajan kotikuntalaisa tarkoitettu kotikunta on Kurikka. Oikeus sairausvakuutuslain mukaisesti korvauksiin on tarkistettavissa Kansaneläkelaitoksesta. Terveystalot järjestämisessä terveyden-

huollon henkilöstö tekee tarvittaessa yhteistyötä muiden maahanmuuttajille palveluja tarjoavien tahojen kanssa. Tarpeen mukaan varataan tavanomaista pidempiä vastaanottoaikoja. Maahanmuuttajien tarvitsemien tulkkipalvelujen järjestämiseen kiinnitetään huomiota. Vieraskielisen esitteitä ja kirjallista materiaalia pyritään keräämään tai tuottamaan itse tarpeen mukaan.

Älä stereotyyppitä kulttuurisesti!

Älä ymmärrä ”liiallisesti”!

Kulttuurinen tieto auttaa potilaan tilanteen hahmottamisessa.

Muista aina että ihmisten väliset erot ovat suurempia kuin kulttuurien väliset erot.

Maahanmuuttajat voivat kokea ja määrittellä terveyttä eri tavalla kuin alkuperäinen väestö. Kuitenkin eri maahanmuuttajaryhmien välillä on suuria eroja terveyttä määriteltäessä.

Monikulttuurisuus on osattava kohdata myös terveydenhuollossa ja tiedostettava, että meistä oudoilta kuulostavat ajatukset ovat jossakin toisessa kulttuurissa täysin hyväksyttäviä. Luottamuksellisen hoitosuhteen rakentamiseen tarvitaan parempaa kulttuuritietämystä ja parempia vuorovaikutustaitoja.

Kunnallisella sosiaalihuollolla tarkoitetaan kaikkia erilaisia sosiaalipalveluita, toimeentulotukea, sosiaaliavustuksia ja niihin liittyviä toimintoja, joiden tarkoituksena on edistää ja ylläpitää yksityisen henkilön, perheen ja yhteisön sosiaalista turvallisuutta ja toimintakykyä.

Toimeentulotuki on viimesijainen toimeentuloturva. Tukea saa, kun henkilön tai perheen varat eivät riitä välttämättömiin jokapäiväisiin menoihin. Tuen maksaminen perustuu lakiin toimeentulotuesta (1412/1997). Toimeentulotuen saannin edellytyksenä on, että tuen tarpeessa oleva henkilö ei saa toimeentuloa ansiotyöllään, yrittäjätoiminnastaan, muista sosiaalietuuksista, muista tuloista tai varoistaan tai muulla tavalla. Toimeentulotuki muodostuu perustoimeentulotuesta ja täydentävästä toimeentulotuesta. Lisäksi voidaan myöntää ehkäisevää toimeentulotukea.

Mikäli maahanmuuttajilla ja pakolaisilla on voimassa oleva oleskelulupa he ovat oikeutetut samoihin sosiaalitoimistopalveluihin kuin Suomen kansalaiset. Esimerkiksi kunnan toimeentulotuki myönnetään heille hakemuksesta samojen, kaikkiin muihin pätevien periaatteiden mukaisesti. Maahanmuuttajilla ja pakolaisilla on kuitenkin myös oikeus tulkkauspalveluihin tullakseen ymmärretyiksi viranomaisen ja kunnan kanssa asioidessaan.

Lastensuojelun tarkoituksena on turvata lapsen oikeus turvalliseen kasvuympäris-

Toimintaohjeita

Muista tarkistaa oleskelun oikeus ja status.

Ota selvää faktoista, älä ole herkkäuskoinen.

Ystävällisyys kannattaa (non-verbaalisen viestinnän vaikutus)

Varaa vastaanottoon enemmän aikaa kuin suomalaiselle. Tulkkaus ja erilainen viestintätapa vievät aikaa.

Ole huolellinen jos joudut antamaan hoito-ohjeita tai muuta neuvontaa.

Pyydä asiakasta toistamaan samansa ohjeet.

töön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun. Perhetyö ja -ohjaus ovat lastensuojelun avoimuuden asiakkaana olevalle lapselle tai nuorelle ja hänen perheelleen suunnattu tukitoimi, joka keskittyy lapsen tarpeisiin. Perhetyö ja -ohjaus ovat luottamuksellista ja tavoitteellista toimintaa, joka tapahtuu pääasiassa asiakkaan kotona. Perhetyö ja -ohjaus sisältävät perhetapaamisia, perheen ja lapsen kanssa keskustelua, yhdessä toimimista sekä yhteistyötä. Perhetyö voi sisältää myös ryhmämuotoista toimintaa. Maahanmuuttajaperheiden kohdalla perheneuvola toimii kuten muidenkin perheiden kohdalla, mutta palvelutilanteeseen varataan enemmän aikaa.

Vammais-, mielenterveys- ja päihdepalvelut ovat maahanmuuttajien käytettävissä samalla tavalla kuin muidenkin kaupungin asukkaiden kohdalla. Palvelutilanteeseen käytetään tarvittaessa tulkkia.

Asumispalvelu

Suomen perustuslain mukaan jokaisella henkilöllä on oikeus asuntoon sekä asumisen omatoimisen järjestämisen tukemiseen. Asunnon järjestäminen kuuluu kuntien tehtäviin.

Maahanmuuttajien integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan ja suomalaiseen asumiskulttuuriin tukee se, että he asuvat siellä, missä valtaväestökin. Sisäministeriön ”Toiveena monipuolinen asukasrakenne” – selvityksen mukaan maahanmuuttajien omia toiveita vastaa parhaiten asuinympäristö, jossa olisi valtaväestöä edustavia lapsiperheitä ja maahanmuuttajilla olisi mahdollisuus luontevaan kanssakäymiseen valtaväestön kanssa. Se antaa paremmat lähtökohdat sekä kielen oppimiseen että kulttuurin tutustumiseen. Edellä mainittujen seikkojen tarkoituksena on, että maahanmuuttajille pyritään osoittamaan asunto kaupungin normaalista vuokra-asuntokannasta.

Kiinteistö Oy Kärrikartano on Kurikan kaupungin omistama kiinteistöosakeyhtiö, joka vuokraa asuntoja Kurikassa ja Juvassa.

Asuntoja on yhteensä 700. Kurikan alueella asunnoista suurin osa sijaitsee keskustan tuntumassa, lähellä kouluja ja palveluja. Lisäksi kaksi rivitalokohdetta löytyy Panttilasta. Jurvan alueella pääosa asunnoista sijaitsee Jurvan keskustan palvelujen lähellä. Kohteita on myös Jurvan sivukylillä Sarvijoella, Närvijoella, Niemenky-

lällä, Järvenpäässä ja Tupenkylällä. Kärrikartanon tavoitteena on tarjota viihtyisiä ja turvallisia asuntoja eri elämäntilanteisiin. Vuokrataso on matala, koska toimita on omakustannusperiaatteen mukaisesti. Asumiseen tueksi on mahdollista hakea myös Kelan asumistukea.

Kaupungin vuokra-asuntoja tarjotaan hakijoille yhdenvertaisesti etnisestä alkuperästä riippumatta.

<http://www.karrykartano.fi>

Maahanmuuttajille asunnon ostaminen on haasteellista. Lainan saaminen on vaikeampaa kuin suomalaisille. Työsopimus on yleensä määräaikainen. Takaajia ei löydy helposti. Maahanmuuttajille suunnattua tietoa asunnon ostoon liittyen on vähän saatavilla.

Varhaiskasvatus

”Onnellinen ja leikin iloa täynnä oleva lapsuus Kurikassa”

Monikulttuuristuva yhteiskunta asettaa haasteita hyvinvointipalvelujen toteuttamiselle, myös varhaiskasvatukselle. Eri kulttuureista tulevien asiakkaiden palvelutarpeisiin vastaaminen edellyttää varhaiskasvatuksen henkilöstöltä lapsen ja vanhempien kieli- ja kulttuuritaustan huomioon ottamista. Maahanmuuttajien kontaktit suomalaiseen yhteiskuntaan ja kulttuuriin tapahtuvat useimmiten siellä missä he asuvat ja ovat peruspalvelujen käyttäjinä. Tässä mielessä hyvinvointipalveluilla ja perheen arkea lähellä tapahtuvalla toiminnalla on suuri merkitys kotoutumisessa. Varhaiskasvatuspalvelut ovat tärkeä osa perheiden kotouttamisen tukemista ja lasten syrjäytymisen ehkäisyä.

Suomalaisen varhaiskasvatuksen ensisijainen tehtävä on edistää lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia, tervettä kasvua, kehitystä ja oppimista sekä tukea vanhempien tai huoltajien antamaa kotikasvatusta. (Laki lasten päivähoidosta). Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toteuttamista päivähoitossa ohjaavat muun muassa päivähoitolaki, perusopetuslaki ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteet sekä esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet. Maahanmuuttajataustaisten lasten varhaiskasvatuksessa on myös otettava huomioon eri kieli- ja kulttuuritaustaista väestöä koske-

vat lait, kuten laki maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta sekä yhdenvertaisuuslaki.

Äidinkieli on

- ajattelun kieli
- kieli, jolla ilmaistaan tunteita
- kieli, jolla pidetään yhteyttä sukuun
- kieli on osa identiteettiä
- kieli, joka on pohjana uuden kielen oppimiselle

Uuden kielen osaaminen on suoraan verrannollinen äidinkielen hallintaan.

Vanhempien vastuulla on lapsen äidinkielen tukeminen.

Miten äidinkielen oppimista tuetaan kotona?

- puhu lapselle, keskustele hänen kanssaan
- sanoita tekemistä, nimeä asioita ja esineitä ja tapahtumia
- lue lapselle
- katsele lapsen kanssa kuvia
- nimeä ja keskustele kuvan asioista lapsen kanssa
- leiki kielellä, loruile, laula

Tämä kaikki vaatii vanhemmilta aikaa ja paneutumista asiaan. Mutta se kannattaa. Näin saadaan vahva pohja uuden kielen oppimiselle!

Lapsen näkökulmasta varhaiskasvatuksen toteuttamisessa on olennaista hyväksyä ja arvostava ilmapiiri, sillä jokaisella lapsella on oikeus tuntea olonsa turvalliseksi, kokea kiintymystä ja olla arvostettu. Lapsen oman äidinkielen ja toisen kielen kehittymisen tukeminen varhaiskasvatuksessa on tärkeää, sillä kielellä on niin sosiaalinen kuin kasvatuksellinen tehtävä. Tukemalla jo varhaiskasvatuksessa maahanmuuttajataustaisen lapsen kaksikielisyyttä ja kulttuuri-identiteetin kehittymistä autetaan lapsen kotoutumista kasvuympäristöönsä ja ehkäistään esimerkiksi perusopetuksessa myöhemmin ilmeneviä oppimisvaikeuksia. Tavoitteena on että lapsi omaksuu kielen ja vuorovaikutustaidot päivittäisen leikin ja oppimisen ilon kautta.

Varhaiskasvatuksen missiona on ”Onni teherä itte ja yhyres pärjätähän”.

Lapsen äidinkieli on pohja uuden kielen oppimiselle. Lapsen äidinkielen vahvistamisen vuoksi suositellaan, että alle 3-vuotias maahanmuuttajataustainen lapsi aloitaisi päivähoiton osa-aikaisessa päivähoitossa (alle viisi tuntia päivässä) tai avoimen päiväkodin ryhmissä.

Kurikkalaisen varhaiskasvatuksen ensisijaisena tavoitteena on hyvinvoiva lapsi. Maahanmuuttajataustaisilla lapsilla hyvinvointiin liittyy olennaisesti turvallisuuden tunne ja tarve tulla ymmärretyksi. Non-verbaalilla kielellä on tärkeä merkitys. Kasvattajan tärkeä tehtävä on erityisesti kiinnittää huomiota tunneilmastoon,

minkä kasvattajat luovat omalla toiminnallaan. Jokaisella sanalla, jokaisella katseella, jokaisella hymyllä vaikutetaan siihen, että psyykkinen oppimisympäristö on turvallinen ja lämminhenkinen. Lapsella tulee olla mahdollisuus kasvaa monikulttuurisessa yhteiskunnassa oman kulttuuripiirinsä ja suomalaisen yhteiskunnan jäseneksi. Varhaiskasvatus järjestetään siten, että lapsi kuuluu lapsiryhmään ja hänen sosiaalisia kontaktejaan ryhmässä tuetaan. On tärkeää, että varhaiskasvatuksen ilmapiiri on avointa ja turvallista keskustelulle ja erilaisuuden hyväksymiselle. Kurikkalainen kulttuuri tulee lapselle tutuksi toistuvien toimintojen ja tilanteiden kautta päivähoiton arjessa. Tavoitteina näiden lasten varhaiskasvatukselle ovat mm. lapsen sopeutuminen suomalaiseen päivähoitoon, lapsen oman identiteetin sekä kouluvalmiuksien tukeminen. Maahanmuuttajataustaisella lapsella on oikeus tasa-arvoiseen kohteluun ja turvalliseen oppimisympäristöön. Suomi toisena kielenä (S2) – opetussuunnitelma on työkaluna jokaiselle maahanmuuttajataustaisen lapsen kanssa toimivalle kasvattajalle. S2-opetus on säännöllistä suomen kielen opetusta. Kasvattaja tukee lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista käyttämällä esim. viittomia ja selkeää puhetta toimintansa tukena.

Kielitaidon kämmenmalli

(teos: Nissilä, Martin, Vaarala, Kuukka:
Saako olla suomea – opas suomi toisena
kielenä opetukseen ks.41)

Kielitaito on kuin käsi, kaikkia sormia tarvitaan. Kielen kaikkia osa-alueita tulee kehittää ja vahvistaa. Kielitaidon oppiminen alkaa yleensä ymmärtämisestä. Sen jälkeen opitaan puhumaan; käyttämään suomen kielen sanoja ja rakenteita. Lopuksi opitaan lukemaan ja kirjoittamaan suomea. Vaikka varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa emme systemaattisesti opetaakaan lukemisen- ja kirjoittamisen taitoja, me luomme valmiudet niiden oppimiseen.

Suomi toisena kielenä (S2)- opetus on osa varhaiskasvatusta ja erityislastentarhanopettajat toimivat yhteistyössä kasvattajien kanssa s2-opetuksen suhteen.

Vastuu lapsen äidinkielen ja kulttuurin säilyttämisestä on ensisijaisesti perheellä. Lapsen kielen ja kulttuurin tukemisesta sovitaan yhdessä vanhempien kanssa tehtävässä varhaiskasvatussuunnitelmassa tai esioppilaan oppimissuunnitelmassa. Nämä

suunnitelmat toimivat kasvattajille pedagogisina työvälineinä, jotka ohjaavat tavoitteiden asettamista, toiminnan suunnittelemista ja toteuttamista. Lapsen kasvua monikulttuurisuuteen tuetaan vanhempien ja kasvattajien vastavuoroisen, luottamuksellisen ja toisiaan kunnioittavan yhteistyön avulla. Mikäli maahanmuuttajataustaisen lapsen suomen tai ruotsin kielen taito tai muut valmiudet eivät riitä esiopetusryhmässä opiskelemiseen, on hänellä mahdollisuus saada valmistavaa opetusta jota tulee hakea kirjallisesti ja josta päätöksen tekee sivistysjohtaja.

Päivähoitoa järjestetään Kurikassa joko päiväkotihoidona tai perhepäivähoitona. Kurikassa toimii seuraavat päiväkodit: Jyrän päiväkoti, Kankaan päiväkoti, Nummen päiväkoti, Miedon päiväkoti, Salon päiväkoti, Sarvijoen päiväkoti, Jurvan päiväkoti (valmistuu 2015). Tällä hetkellä toiminnassa Nikkarinpihan päiväkoti sekä ryhmikset Sinivuokot ja Vekaratupa, jotka muuttavat Jurvan päiväkotiin. Perhepäivähoitajia Kurikassa on noin 45.

Avoin päiväkoti SoPeVa (Laurintie 31, 61300 Kurikka) on lapsiperheiden kohtaamispaikka, jossa perheillä on mahdollisuus tutustua toisiin samanlaisessa elämäntilanteessa oleviin perheisiin ja saada vertaisryhmän kasvatuksellista tukea matalan kynnyksen palveluna. Saman katon alta löytyvät perheiden kanssa työskentelevät erilaiset toimijat, esimerkiksi perhekeskuksen työntekijät ja varhaiskasvatuksen erityistyöntekijöiden palvelut. Avoimen

päiväkodin toimintaan osallistuminen on pääosin maksutonta, eikä se vaikuta perheen mahdollisiin Kela-etuuksiin. Avoinmen päiväkodin toimintaan kuuluu leikin ja keskustelun lisäksi ohjattua toimintaa, jota järjestetään yhdessä lasten, vanhempien ja eri yhteistyökumppanien kanssa.

Onnistuneen kasvatusyhteistyön edellytyksenä on, että eri kielitaustaisen perheen kanssa keskusteltaessa käytetään tulkkia, jotta molemmat osapuolet tuntevat tulleetensa ymmärretyksi. Tulkin välityksellä käyty keskustelu lisää kielellistä tasa-arvoa, koska keskustelijat voivat käyttää omaa äidinkieltään. Tulkkauksen pienentää väärinkäsitysten ja arvailujen mahdollisuutta. Se säästää myös aikaa ja voimavaroja ja mahdollistaa tietojen välittämisen kielirajoista huolimatta. Tulkin tarve määritellään kasvattajayhteisössä. Kurikassa käytetään Pohjanmaan tulkkikeskuksen palveluita.

Perusopetus

Maahanmuuttajien koulutuksen tavoitteena on antaa Suomeen muuttaville valmiuksia toimia tasavertaisina jäseninä suomalaisessa yhteiskunnassa. Suomessa vakinaisesti asuvalla oppivelvollisuusikäisellä (7–17-vuotiaalla) maahanmuuttajataustaisilla on oikeus samaan peruskoulutukseen kuin suomalaisillakin. Maahanmuuttajien opetuksessa noudatetaan valtakunnallisia perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita, mutta samalla huomioidaan oppilaiden taustat ja lähtökohdat, kuten äidinkieli ja kulttuuri, maahanmuuton syy ja maassaoloaika.

Opetuksen tulee myös tukea oppilaan kasvamista sekä suomalaisen kieli- ja kulttuuriryhteyden että oppilaan oman kieli- ja kulttuuriryhteyden aktiiviseksi ja tasapainoiseksi jäseneksi. Tasavertaisen aseman saavuttamiseksi maahanmuuttajataustaiset kuitenkin tarvitsevat erityistoimenpiteitä, kuten perusopetukseen valmistavaa

Valmistava opetus

Valmistava opetus on tarkoitettu maahanmuuttajataustaisille oppilaille, joiden suomen tai ruotsin kielen taito ja/tai muut valmiudet eivät riitä opiskelemiseen esi- tai perusopetuksen ryhmässä. Opetuksen tavoitteena on antaa oppilaille tarvittavat valmiudet perusopetuksen ryhmään siirtymistä varten ja edistää oppilaan tasapainoista kehitystä sekä kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan.

opetusta, suomi toisena kielenä (S2) -opetusta, oman äidinkielen opetusta, tukiope-
tusta ja muita koulunkäyntiä tukevia toimenpiteitä. Maahanmuuttajaopetuksen tavoitteena on toimiva kaksikielisyys.

Suomi toisena kielenä (S2-opetus)

Vieraskielisille oppilaille, joiden suomen kielen taito ei ole äidinkielen tasoinen, annetaan S2 eli suomi toisena kielenä opetusta joko kokonaan tai osittain suomi äidinkielenä oppimäärän sijaan. Tavoitteena on että oppilas saavuttaisi perusopetuksen loppuun mennessä mahdollisimman hyvän suomen kielen taidon ja pystyisi jatkamaan opintojaan perusopetuksen päätyttyä.

Valmistavaa opetusta annetaan pääsääntöisesti yhden lukuvuoden ajan, mutta aika on yksilöllisesti joustava, 6 – 10 – vuotiaille opetusta annetaan 900 tuntia ja 11–17 – vuotiaille 1000 tuntia. Valmistavan opetuksen lähtökohtana on jokaisella oppilaalla oma henkilökohtainen oppimissuunnitelma. Valmistavalle opetukselle ei ole asetettu minimiryhmäkokovaatimusta, vaan valmistavan opetuksen valtionosuu-
den voi saada myös yhdestä oppilaasta. Kurikkalaiset lapset aloittavat koulutiensä ja suorittavat oppivelvollisuutensa 1-6 vuosiluokat lähikoulussa, joka käytännössä on maantieteellisesti lähin koulu. Valmistavaa opetusta järjestetään Kurikassa keskitysti yhdellä koululla, mikäli maahanmuuttajataustaisia oppilaita on tulossa

ryhmään noin kymmenen. Opetusta annetaan yksittäisille oppilaille lähikoululla, jos ryhmä ei synny. S2 kielen opetus toteutetaan valmistavan luokan jälkeen joko kokonaan tai osittain äidinkielen ja kirjallisuuden suomi äidinkielenä oppimäärän sijaan. Lisäksi maahanmuuttajataustaisille oppilaille annetaan tukiopetusta valtion erillisrahoituksella.

Oman äidinkielen ja uskonnon opetus

Oman äidinkielen opiskelun tavoitteena on tukea ja edistää äidinkielen hallintaa, oman kulttuuritaustan tuntemusta ja monikulttuurisen identiteetin kehittymistä. Opetusryhmässä on oltava vähintään neljä oppilasta lukuvuoden alussa. Oppilaat voivat olla eri kouluista, eri kouluasteilta ja eri kunnista.

Oppilaalla on oikeus saada oman uskontokuntansa uskonnon opetusta, mikäli oppilaita on vähintään kolme ja vanhemmat pyytävät opetusta.

Kurikassa ei järjestetä oma äidinkielen ja uskonnon opetusta tällä hetkellä.

Rahoitus maahanmuuttajien perusopetukseen valmistavaan opetukseen

Kunnalle, kuntayhtymälle tai perusopetuksen järjestämisluvan saaneelle yksityiselle koulutuksen järjestäjälle myönnetään perusopetuslain 5 §:ssä tarkoitettua maahanmuuttajien perusopetukseen valmistavaa opetusta varten rahoituksena euromäärä,

joka saadaan, kun sen kunnan, jossa opetuksen järjestäjän perusopetus pääasiallisesti järjestetään, kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 38 §:n mukaisesti vahvistettu perusopetuksen kotikuntakorvauksen perusosa kerrottuna luvulla 2,39 kerrotaan opiskelijamäärällä.

Kustannus korvataan opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmän kautta jälkikäteen. Tilastointi on tärkeää tukien saamisen takia.

Lukio ja ammatillinen opetus

Lukio-opinnot ovat yleissivistävää koulutusta ja kestävät 2-4 vuotta. Opiskelemaan voi hakeutua, jos hakijalla on perusopetuksen päättötodistus tai muutoin hankitut vastaavat tiedot. Nuoret hakevat lukioon yleensä ammatillisen koulutuksen ja lukio-koulutuksen yhteishaussa. Jos hakijalla on ulkomailla suoritettu koulutus, hän hakee lukioon yhteishaussa joustavan valinnan menettelyllä. Jos nuorella on suomalainen perusopetuksen päättötodistus, mutta arvosanat eivät riitä lukioon pääsyyn, hän voi arvosanoja korottaa esimerkiksi peruskoulun lisäopetuksessa eli kymppiluokalla. Lukiossa nuori voi opiskella suomea toisena kielenä. Lukiossa on myös mahdollisuus saada oman uskontokuntansa opetusta. Jos opiskelijan äidinkieli ei ole suomi, hän voi suorittaa ylioppilaskirjoituksissa äidinkielen kokeen sijasta suomen toisena kielenä -kokeen.

Ammatillisesta peruskoulutuksesta kiinnostuneet maahanmuuttajat voivat osallistua ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavaan koulutukseen. Valmistava koulutus parantaa opiskelijan kielitaitoa ja ammatillisessa koulutuksessa tarvittavia valmiuksia. Koulutuksessa opiskellaan muun muassa suomen kieltä ja tutustutaan ammatillisiin opintoihin.

Kurikan lukio on keskikokoinen yleislukio, jonka korkeatasoisesta opetuksesta ovat osoituksena hyvät yo-tulokset sekä pieni keskeyttäjäien määrä. Lukio on yhteistyössä Koulutuskeskus Sedu Kurikan

kanssa. Lukiossa on mahdollisuus suorittaa myös virtuaalilukion kursseja Virtuaalilukion ja Opinlakeuden kautta.

Jurvan lukio toimii samassa koulurakennuksessa Jurvan yläkoulun kanssa. Lukio-koulutuksen tavoitteena on tukea opiskelijoiden kasvamista hyviksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa opiskelijoille jatkoopintojen, työelämän, harrastusten sekä persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja. Lisäksi koulutuksen tulee tukea opiskelijoiden edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen elämänsä aikana. Myös yhteistoimintaa SEDU:n Jurvan yksikön ja muiden Suupohjan toisen asteen oppilaitosten kanssa pyritään tehostamaan.

Koulutuskeskus Sedu toimii Seinäjoella, Ilmajoella, Jurvassa, Kauhajoella, Kurikassa, Lappajärvellä, Lapualla ja Ähtärissä. Sedussa opiskelee yli 4000 opiskelijaa. Ammatillisen koulutuksen järjestämisluvassa määrätään Koulutuskeskus Sedulle myönneistä erityisistä koulutustehtävistä mm. maahanmuuttajille järjestettävä ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus sekä englanninkielinen liiketalouden, sosiaali- ja terveysalan sekä sähköalan perustutkintoon johtava koulutus. Ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavaa ja valmistavaa koulutusta eli ammatistarttia toteutetaan Seinäjoella, Ilmajoella, Kauhajoella, Kurikassa, Lapualla ja Ähtärissä. Koulutuskeskus Sedun haki-joille, joiden äidinkieli ei ole suomi, järjestetään kielikoe ennen opiskelijaksi valintaa.

Sedu Kurikassa voi opiskella 10 ammatilliseen tutkintoon ja valmistua 11 eri ammattiin. Opiskeluympäristö on turvallinen ja nykyaikainen. Oppilaitos antaa yksilöllistä ja laadukasta opetusta, joka vastaa sekä opiskelijoiden että työelämän odotuksiin ja tarpeisiin. Kurikassa opetusta antaa yli 60 alansa huippuammattilaista.

Koulutuskeskus Sedu,

Huovintie 1, 61300 Kurikka

<http://www.sedu.fi/Koulutuskeskus-Sedu/Paikkakuntavalikko/Kurikka>

Sedu Jurvassa voi opiskella graafista suunnittelua ja valmistua kuva-artistiksi. Aikuiskoulutuksena on Jurvan kampuksella mahdollisuus opiskella koristeveistoa.

Koulutuskeskus Sedu,

Kotikouluntie 1, 66300 Jurva

<http://www.sedu.fi/Koulutuskeskus-Sedu/Paikkakuntavalikko/Jurva>

Sedu Aikuiskoulutus

Sedu Aikuiskoulutus toteuttaa koulutus- ja konsultointipalveluja sekä oppisopimuskoulutusta työ- ja elinkeinoelämän tarpeisiin. Aikuiskoulutuksessa korostuvat joustavuus, työelämälähtöisyys ja itseohjautuvuus. Opiskelijoille laaditaan opintojen alkaessa henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, jossa huomioidaan työkokemus, aiemmat opinnot ja alaan liittyvät harrastukset.

Opetussuunnitelmat rakennetaan yhdessä työelämän edustajien kanssa, jotta opiskelijoille pystytään tarjoamaan sisällöltään ajantasaista koulutusta.

<http://www.sedu aikuiskoulutus.fi>

Kotoutumiskoulutus

Etelä-Pohjanmaan Opisto tarjoaa maahanmuuttajille suomen kielen (S2) ja kulttuurin opetusta (Maakari – Suomen kieltä ja kulttuuria maahanmuuttajille) aikuisten kotoutamiskoulutuksen opetus-suunnitelman mukaisesti (OPH 2012). Opiskelu on päätoimista ja kestää lukuvuoden. Opiskelijat voivat asua opistolla, koska se on sisäoppilaitos. Suomen kielen opetus lähtee syksyllä liikkeelle alkeista tai A2-tasosta. Tavoitteena on saavuttaa työelämässä tai suomenkielisissä tai ammatillisissa opinnoissa vaadittava kielitaito. Keväällä koulutukseen sisältyy suomen kielen työharjoittelu. Koulutukseen valittavilta edellytetään voimassa olevaa oleskelulupaa (ei turistiviisumi). Hakuaika koulutukseen on kesällä. Ryhmät muodostuvat

koko maakunnan alueelta tulevista maahanmuuttajista.

Lisätietoa: www.epopisto.fi

Etelä-Pohjanmaan Opisto

Opistontie 111, 60800 Ilmajoki

toimisto@epopisto.fi

Kulttuuri ja vapaa-aika

Monipuoliset harrastusmahdollisuudet takaavat virikkeellisen toimintaympäristön niin suomalaisille kuin maahanmuuttajille. Liikunnalla on tärkeä rooli maahanmuuttajien kotouttamisessa. Uimahalli Molskis, jäähalli, tennishalli, monitoimihalli Monnari ja Jurvan liikuntahalli kuntosaleineen, motocross-rata ja iso urheilukeskus, johon kuuluvat jalkapallo- ja yleisurheilukentän lisäksi pesäpallokenttä ja kaksi tenniskenttää, tarjoavat mielekkäitä vaihtoehtoja liikunnan ystäville. Omat tasokkaat harrastuspaikat löytyvät myös muun muassa hiihtäjille, ampumahiihtäjille, ratsastajille, jousiampujille, telinevoimistelijoille ja autourheilun ystäville. Nuorisotoimella on merkittävä rooli nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä, vapaa-ajan palveluiden tuottamisessa ja palveluiden piiriin saattamisessa. Kulttuuritoimi vastaa kaupungin monipuolisen kulttuurin kehittämisestä ja luo edellytyksiä kulttuurin toteuttamiselle tukemalla toimijoita yhteistyöllä, avustuksilla ja erilaisilla toimenpiteillä. Kulttuuritoimi toimii kulttuuriasioiden koordinoijana. Aktiiviset kulttuuritoimijat- ja järjestöt ovat toiminnan perusta ja voima. Kulttuurin ystäville on tarjolla teatteria ja vaihtuvia näyttelyitä. Kaupungista löytyy myös korkeatasoisia museoita, monipuolinen kansalaisopisto ja musiikkiopisto sekä laadukkaat kirjastopalvelut.

Kurikan kaupunginkirjastoon kuuluu pääkirjasto, Jurvan lähikirjasto sekä kaksi

kirjastoautoa. Kirjasto on tarkoitettu kaikille, kaikenikäisille. Kirjastokortti ja kirjaston käyttö on maksutonta. Kirjastosta voidaan lainata kotiin kirjoja ja lehtiä, elokuvia, musiikkia, kielikursseja, tietokonepelejä ja liikuntavälineitä. Kirjastossa on myös aineistoa suomen kielen opiskeluun, kielikursseja ja sanakirjoja. Kirjastoon voidaan tilata kaukolainana sellaista materiaalia, jota sen omissa kokoelmissa ei ole. Kirjastossa voidaan käyttää tietokoneita, joissa on internet-yhteys. Tietokoneiden käyttö on maksutonta ja tarvittaessa saat opastusta tietokoneen ja internetin käytössä. Kirjasto palvelee myös internetissä osoitteessa www.krannit.net.

Kurikan kirjastot ovat myös kohtaamispaikkoja: siellä voidaan viettää aikaa, lukea tai kuunnella musiikkia, tavata ystäviä, osallistua tapahtumiin ja tutustua näyttelyihin. Kirjastossa on myös tapahtumia lapsille ja aikuisille. Kirjaston tilaisuudet ovat maksuttomia ja avoimia kaikille. Kirjastossa voidaan lukea päivän lehdet ja internetin kautta päästään lukemaan myös omakielisiä lehtiä ja uutisia. Kirjaston kautta voidaan tilata omakielistä kirjallisuutta luettavaksi.

Pääkirjasto

Seurapuistikko 2, 61300 Kurikka
kirjasto@kurikka.fi

Jurvan kirjasto

Koulutie 3, 66300 Jurva
kirjasto.jurva@kurikka.fi

Muut toimijat ja palvelut

Tässä luvussa kuvataan Kurikassa toimivia muita palveluja. Erilaisten järjestöjen ja

yhdistysten kautta maahanmuuttajat integroituvat parhaiten yhteiskuntaan.

Kurikan kansalaisopisto

Vuonna 1965 perustettu Kurikan kansalaisopisto on Kurikkalan Setlementti ry:n omistama ja ylläpitämä oppilaitos. Opisto tarjoaa kaikenikäisille mahdollisuuksia itsensä kehittämiseksi, harrastuksille ja yhdessä-oloon. Opintoryhmässä tulee olla vähintään 7 opiskelijaa, että ryhmä voidaan perustaa ja aloittaa opetus. Kurikan kansalaisopisto tarjoaa noin 500 eri kurssia eli lähes 12000 opetustuntia kaikesta mahdollisesta pienellä rahalla. Opinto-opas jaetaan elokuussa jokaiseen kurikkalaiseen talouteen. Kurssimuutoksista ja muista uusista kursseista ilmoitetaan Kurikka-lehdessä ja Juvan Sanomissa viikoittain.

Kurikan kansalaisopisto

Kurikantie 16, 61300 Kurikka

www.kurikankansalaisopisto.fi

Kyläkulma on koko Kurikan olohuone, matalan kynnyksen kohtaamispaikka, jonne on helppo tulla. Tiloina toimii kolmen huoneen ja keittiön huoneisto Franssintie 6:n pohjakerroksessa. Kyläkulmassa työskentelee henkilökunta, joka pyörittää toimintaa. Kyläkulmasta löytyy mm. ompelukone ja tietokone, joita voit vapaasti käyttää tiloissa. Voi myös tulla tiloihin vaikka vain katsomaan kisoja televisiosta, pelaamaan porukalla lautapelejä tai lukemaan lehtiä. Kyläkulmassa on mahdollista juoda kahvia pientä korvausta vasten. Kyläkulmassa on myös kierrätyspiste, johon voi tuoda itsellesi tarpeettomaksi jääneitä tavaroita, tai viedä taas mukanasasi itsellesi tarpeellista tavaroita. Kierrätys on maksutonta.

Kyläkulma

Franssintie 6, 61300 Kurikka

<http://kylakulma.omasivu.fi>

Etelä-Pohjanmaan musiikkiopisto järjestää opetusta musiikin opiskeluun useassa opetuspisteessä muun muassa Kurikassa ja Jurvassa.

Etelä-Pohjanmaan musiikkiopisto on taideoppilaitos, joka järjestää musiikin ja siihen liittyvien taide- muotojen opetusta. Opetuksella kehitetään oppilaiden valmiuksia luovaan ja monipuoliseen musiikin harrastamiseen ja esittämiseen sekä annetaan valmiudet musiikkialan ammattiopintoihin. Opetuksen tulee luoda edellytyksiä hyvän musiikkisuhteen syntymiselle ja musiikin elämänikäiselle harrastamiselle. Opetus tukee oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä yksilönä ja ryhmän jäsenenä. Toiminnan järjestelyissä otetaan huomioon toiminta- alueen musiikkielämän tarpeet.

Kurikassa voi opiskella mm. pianon, viulun, alttoviulun, sellon, huilun, klarinetin, oboen, saksofonin, harmonikan, lyömäsoittimien ja kitaran soittoa sekä laulua (yli 15v.). Kurikassa toimii myös jousiorkesteri, kamarimusiikki- kitara- ja harmonikkaryhmät sekä puhallinorkesteri. Musiikkileikkikoulua pidetään nuorisotalo Kurnussa.

Kurikan opetuspiste

Laurintie 27, 61300 Kurikka

<http://www.epmo.fi/180>

Jurvan opetuspisteessä voi opiskella mm. pianon, kitaran, huilun, harmonikan ja vaskipuhaltimien soittoa.

Jurvan opetuspiste

Peuran koulu

Peurantie 5, 61100 Jurva

Kurikan Työnhakijat ry:n toimipiste Juhola

Toimintaa työttömille:

Työttömien ruokailu tiistaisin ja torstaisin klo 11 – 13. Aterian hinta 4 €, alle kouluikäiset lapset saavat ruokailla veloituksetta maksavan vanhempansa seurassa.

ATK-piste, jossa työtön voi hoitaa työttömyyteen liittyviä asioita

Erilaiset retket

Seurakunnan järjestämät tilaisuudet, kuten joulujoulu- ja pääsiäiskirkko, leiripäivät.

Liikuntapäivät, osallistutaan ohjattuun liikuntaan, käydään uimahallissa, lenkillä tai luontoretkeillä

Yhdistyksen jäseneksi voi liittyä 15 vuotta täyttänyt työttömänä oleva Suomen kansalainen tai Suomessa kotipaikan omaava työttömänä oleva ulkomaalainen. Jäsenmaksu tällä hetkellä on 6 € / vuosi.

Jäsenet voivat veloituksetta käyttää yhdistyksen ompelu- ja kudontapuolen välineitä. Myös retkiin osallistuminen ja kopiointi ovat jäsenille edullisempaa.

Keskuspuistikko 22, 61300 Kurikka (uimahallin vieressä)

kurikan.tyonhakijat@anvianet.fi

Avoimna ma – pe klo 9 – 14

Kurikan Seurakunnan toiminta muodostuu jumalanpalveluksien pitämisestä, kasteen ja ehtoollisen jakamisesta ja muiden kirkon toimitusten, kuten avioliittoon vihkimisen ja hautaan siunaamisen hoitamisesta. Lisäksi seurakuntien tehtäviin kuuluu mm. lapsi- ja nuorisotyötä, musiikkityö, sielunhoitoa, diakoniatyötä, lähetystyötä ja muita kristilliseen sanomaan perustuvia tehtäviä.

Kurikan seurakunta

Kurikantie 21, 61300 Kurikka

Jurvan kappeliseurakunta

Kauppatie 12, 61100 Jurva

<http://www.kurikanseurakunta.fi>

Suomen Punainen Risti on yksi Suomen suurimmista kansalaisjärjestöistä. Punaisen Ristin tehtävänä on auttaa apua eniten tarvitsevia kotimaassa ja ulkomailla. Suomen Punaisen Ristin toimintamuodot ovat hätäapu kotimaan onnettomuustilanteissa, keräykset, ensiapuryhmät ja ensiapukoulutus, ystävätoiminta ja omaishoitajien tuki, terveyspisteet ja terveyden edistäminen (mm. seksuaaliterveys ja päihteet), varhaisnuorten kerhot ja leirit, maahanmuuttajien tukeminen ja vastaanottokeskukset, veripalvelu, kontti-kierrätystavaratalot, nuorten turvatilat ja vapaaehtoisen pelastuspalvelun koordinointi.

Kurikassa toimii maahanmuuttajille ystävätoiminta. Yli puolet suomalaisista on kokenut yksinäisyyttä jossain elämän vaiheessa. Maahanmuuttajille voisi olla vielä vaikeampi saada ystäviä Suomessa. Sosiaaliset kontaktit eivät ole kaikille itsestäänselvyksiä ja kuka tahansa voi jäädä yksin. Punainen Risti välittää vapaaehtoisia ystäviä toisen ihmisen läsnäoloa kaipaaville. Ystävätoiminnan myötä syntyy siteitä yli ikä- ja kulttuurirajojen, ja yhteinen ajanvietto rikastuttaa myös vapaaehtoisen ystävän elämää.

Suomen Punainen Risti

Tossutie 7, 61300 Kurikka

<http://rednet.punainenristi.fi/kurikka>

Maahanmuuttajien ohjaus ja neuvonta

Kotoutuminen käynnistyy nopeasti mikäli alkuvaiheen ohjaus ja neuvontapalveluita on saatavilla ja ne vastaavat erilaisista kulttuureista ja kieliryhmästä tulevien maahanmuuttajien tarpeisiin.

Maahanmuuton alkuvaiheeseen panostetaan siten, että kaikille maahanmuuttajille tarjotaan perustietoa suomalaisesta yhteiskunnasta ja mahdollisuuksista saada tukea kotoutumiseen.

Kansainvälisyyskeskus INKA

Kansainvälisyyskeskus Inka on toiminut Suupohjassa vuodesta 2008 alkaen. Inka on huolehtinut muun muassa työperäisten maahanmuuttajien ohjauksesta, neuvonnasta ja kannustamisesta. Neuvontaa ja ohjausta on kohdistettu sekä alueen yrityksille ja työnantajille, että kaupungin toimijoille.

Kansainvälisyyskeskus Inkan päätoimipiste sijaitsee Kauhajoella Teknologiakeskus Logistiassa. (Teknologiapuisto 1. 61800 Kauhajoki)

Lisäksi Inka päivystää kerran viikossa yrityspalvelupiste Formussa, Kurikassa. (Asematie 2. 61300 Kurikka)

Palvelupisteellä työskentelee maahanmuuttokoordinaattori Agnes Szeman.

puh: 040 641 6374

agnes.szeman@suupohja.fi

Kansainvälisyyskeskus tarjoaa muun muassa seuraavia palveluja maahanmuuttajille: tietoa, tukea, ohjausta yleisesti maahanmuutossa sekä ongelmatilanteessa. Mahdollisuuksien kartoittamista – ohjataan maahanmuuttajat kielikoulutukseen, harrastuksiin, mm. yrittäjäkursseille. Inka tarjoaa myös kieliopetusta.

Kaupungille tarjotaan toimivaa keskitettyä asiantuntijapalvelua maahanmuuttoasioissa, uusien asukkaiden houkuttelua ja positiivista imagoa, kokonaisnäkemystä ja seurantaa alueen maahanmuuttajista ja maahanmuuttajien alkukartoitusten laatimista.

Alkukartoitus ja kotoutumissuunnitelma

Alkukartoituksessa arvioidaan alustavasti maahanmuuttajan työllistymis-, opiskelu-, ja muut kotouttamisvalmiudet sekä kielikoulutuksen ja muiden kotoutumista edistävien toimenpiteiden ja palvelujen tarpeet. Alkukartoituksessa selvitetään tätä tarkoitusta varten tarvittavassa laajuudessa maahanmuuttajan aikaisempi koulutus, työhistoria, kielitaito sekä tarvittaessa muut työllistymiseen ja kotoutumiseen vaikuttavat seikat.

Lain mukaan TE-toimisto laatii alkukartoituksen maahanmuuttajalle, joka on työtön ja rekisteröity työnhakijaksi TE-toimistoon, ja kunta muille maahanmuuttajalle. Oikeus kotoutumissuunnitelmaan on uudessa laissa säilynyt työttöminä työnhakijoina olevilla sekä toimeentulotukea saavilla maahanmuuttajilla. Muiden maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelman tarpeen viranomaisen arvioi alkukartoituksen perusteella.

Alkukartoitusten ja kotoutumissuunnitelmien laatimiseen osallistuvaa kunnan vastuuviranomaista ei ole laissa määritelty. Siksi etenkin muiden kuin toimeentulotukea saavien maahanmuuttajien alkukartoituksen toteuttamisen vastuutahojen määrittelystä on kunnissa käyty neuvotteluja, ja ratkaisut eroavat toisistaan. Huolellinen

alkukartoitus tukee kotoutumissuunnitelman yksilöllistä laadintaa ja sen toteutumisen seuranta.

Alkukartoituksen ja ohjauksen tavoitteena on tunnistaa maahanmuuttajassa osaaminen, aikaisempi koulutus ja kokemus, kielitaito, muut taidot, mahdollisesti jopa erikoistaidot sekä kiinnostusalueet. Lisäksi pyritään selvittämään maahanmuuttajan vahvuudet ja heikkoudet sekä seudun tarjoamat työllistymis-, harrastus-, opiskelu- ja yrittäjäysmahdollisuudet.

Valtion korvaukset maksetaan niille kunnille, joissa on laadittu kunnan kotouttamisohjelma. Kunnalle maksetaan valtion varoista laskennallista korvausta alkukartoituksen järjestämisestä aiheutuneista kustannuksista 700 euroa jokaisesta alkukartoitukseen osallistuneesta. Korvaus voidaan maksaa saman henkilön osalta vain kerran.

Korvauksen maksamisen edellytyksenä on, että kunta on järjestänyt ainakin kotoutumisen edistämiseen liittyvästä alkukartoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (570/2011) 1 §:n 2 momentin mukaisen alkuhaastattelun. Korvaus haetaan ELY-keskukselta.

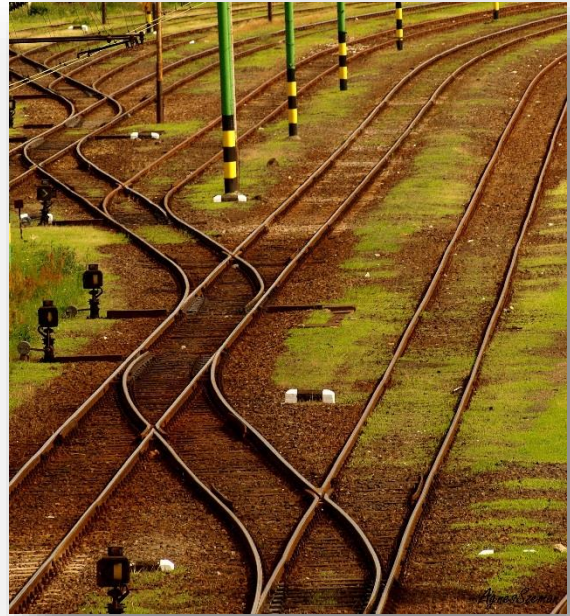
Kotoutumissuunnitelma koskee ensimmäistä kolmea vuotta Suomeen tulon jälkeen. Kotoutumissuunnitelman kesto

määräytyy yksilöllisesti. Kotoutumissuunnitelman enimmäisaika on kolme vuotta, mutta sitä voidaan pidentää enintään kaksi vuotta, jos maahanmuuttaja tarvitsee kotoutuakseen erityistoimenpiteitä. Kotoutumissuunnitelman tarkoitus on auttaa ihmistä sopeutumaan Suomeen. Suunnitelmaan voi kuulua esimerkiksi suomen kielen kursseja.

Kotoutumissuunnitelmassa on erityisesti huomioitava kotoutujan elämäntilanteesta johtuvat erityiskysymykset (perheet, kotiäidit, nuoret, vanhukset, vammaiset ym.). Kunta laatii alaikäisten kotoutumissuunnitelmat yhdessä huoltajan tai edustajan kanssa ja tarvittaessa suunnitelman koko perhettä koskien.

Kotoutumissuunnitelman laatiminen on käynnistettävä kahden viikon kuluessa alkukartoituksesta. Ensimmäinen kotoutumissuunnitelma on laadittava kolmen vuoden kuluessa ensimmäinen oleskeluluvan tai oleskelukortin myöntämisestä tai oleskeluoikeuden rekisteröimisestä.

Kurikan kaupunki päätti keskittää lakisäänteisen maahanmuuttajien alkukartoitusten laatimisen vuonna 2014 Kansainvälinen keskus Inkalle.

Suomen kielen koulutuksen järjestäminen

Maahanmuuttajien kotoutumisen ja selviytymisen kannalta suomen kielen oppiminen on ensisijaisen tärkeää. Jos maahanmuuttaja osaa kieltä se helpottaa työhaussa, helpottaa työssä ja helpottaa kotoutumisessakin.

Suomen kansalaisuuden saamisen yhtenä edellytyksenä on, että maahanmuuttajalla on tyydyttävä suullinen ja kirjallinen suomen tai ruotsin kielen taito tai näiden sijasta tyydyttävä suomalaisen tai suomenruotsalaisen viittomakielen taito. Kielitaito voidaan osoittaa usealla vaihtoehdoisella tavalla. Suomen kansalaisuuden hakijan pitää suorittaa kielitesti, eli saada todistusta yleisen kielitutkinnon (YKI) suorittamisesta suomen tai ruotsin kielessä suullisesti ja kirjallisesti vähintään taitotasolla B2. Yleiset kielitutkinnot ovat aikuisille kielenoppijoille tarkoitettuja tutkintoja,

jotka mittaavat toiminnallista ja viestinnällistä kielitaitoa. Yleisissä kielitutkinnoissa testataan yleiskieltä eikä johonkin tiettyyn alaan liittyvää erityiskieltä.

Oppisopimuskoulutuksessa voi suorittaa perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkintoja. Oppisopimuskoulutus edellyttää peruskielitaidon hallintaa. Suomen kielen perusteet pitää siis olla olemassa jo oppisopimuskoulutukseen hakeuduttaessa.

Kotoutumiskoulutus on erityisesti maahanmuuttajille tarkoitettua koulutusta, jossa maahanmuuttaja voi opiskella suomen kieltä ja tietoja suomalaisesta yhteiskunnasta. TE-toimisto järjestää muun muassa suomen kielen perus- ja jatkokursseja. Näille kursseille voi päästä täyttämällä hakemuksen työvoimatoimistossa. Työvoimakoulutus on ilmaista ja koulutukseen osallistuville maksetaan työttömyyspäivärahan lisäksi ylläpitokorvausta matka- ja ateriointikustannusten kattamiseksi. Tämä edellyttää, että maahanmuuttaja on asunut Suomessa alle 3 vuotta ja hänelle on tehty kotoutumissuunnitelma. TE-toimiston tarjoamien kurssien lisäksi voidaan muitakin kursseja rinnastaa kotoutumiskoulutuksiin, kun edellä mainittu edellytys täyttyy. Muun muassa Etelä-Pohjanmaan

Opiston maahanmuuttajalinjalla (Maakari) opiskellaan suomen kieltä, yhteiskuntatietoutta ja kulttuuria sekä työelämävalmiuksia. Opiskelu kestää lukuvuoden.

TE-toimiston Kauhajoen tai Seinäjoen toimipaikan asiakkaaksi ilmoittautuvat maahanmuuttajat pyritään ohjaamaan pääsääntöisesti työvoimakoulutuksena toteutettavaan maahanmuuttajakoulutukseen, joka on jaettu hakijoiden kielitaitoa vastaaviin ryhmiin. Tärkeintä on aina se, että maahanmuuttajalla on itsellään halu oppia suomen kieltä. Kielikoulutuksia on järjestetty yleensä Seinäjoella ja Kristiinankaupungissa.

Internetin käyttömahdollisuus on kehittynyt ja monipuolistanut kieliopetusta verkko-opetuksen muodossa. Maaliskuussa 2014 on alkanut pilottina maahanmuuttajien kielikoulutus, joka toteutuu pääosin verkko-opintoina. Opiskelu edellyttää opiskelijoilta erittäin hyviä tietoteknisiä valmiuksia sekä matkustusvalmiuksia lähipäiviä varten. Koulutuksen kesto on (pilottina) 30 päivää. Lähiopetuspäiviä Seinäjoella on n. 8-10 päivää. Tavoitteena on kehittää opiskelijoiden kielellisiä valmiuksia jatko-opiskeluja tai työllistymistä varten. Koulutuksen tavoitetaso on A2.1.

Suomen kieltä on mahdollista opiskella kansalaisopistossa, niin kuin *Kurikan kansalaisopistossakin*. Tällä hetkellä on kaksi suomen kielen kurssia maahanmuuttajille, Suomen kielen harjoittelua 1. ja 2., Kurikassa. Kurssi sopii suomea jonkin verran osaaville opiskelijoille. Harjoitellaan puhumista, kirjoittamista, lukemista ja kuuntelemista. Kerrataan alkeita ja siirrytään eteenpäin, opitaan arkielämän sanastoa ja asiointia eri paikoissa. Aloitetaan peruskieliopin rakenteista. Opetuskieli on suomi, tarvittaessa käytetään englantia. Lisätietoja kursseista löytyy netin osoitteesta: www.kurikankansalaisopisto.fi taikka ottamalla yhteyttä opiston toimistoon: 06-4502395 / 040-585 9305 / 044-721 5675 sähköpostilla: toimisto@kurikankansalaisopisto.fi Rehtori on tavattavissa puhelinnumerosta 040-8273735

Itsenäinen kielen oppimisen materiaaleja on saatavilla mm. kirjastosta tai internetin kautta erilaisella sivuilla. Liitteenä on linkkejä sivuille.

Etninen tasa-arvo, syrjinnän ehkäisy

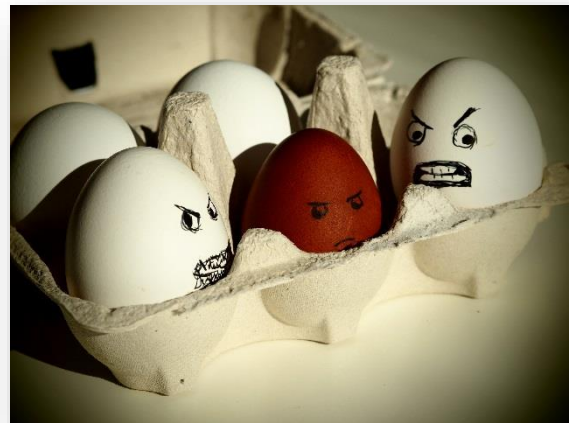
Yhdenvertaisuuslain juuret ovat Suomen kansallisessa lainsäädännössä. Suomen perustuslain mukaan ihmiset ovat samanarvoisia lain edessä. Ketään ei saa asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilön liittyvän syyn perusteella, ellei tähän ole olemassa hyväksyttävää perustetta.

Perustuslain lisäksi syrjintä kielletään muun muassa työ- ja palvelussuhdelaeissa, laissa miesten ja naisten välisestä tasa-arvosta ja rikoslaissa.

Etninen syrjintä on ilmiö, jossa syrjivä asennoituminen kohdistuu toiseen hänen edustamansa rodun tai etnisen alkuperän perusteella. Etnisen syrjinnän ilmenemismuodot saattavat näkyä syrjintänä paitsi työelämässä, myös asumisessa, koulutuksessa sekä yksityisten ja julkisten palvelujen saannissa.

Rasismi on oppi tai näkemys, jonka mukaan tiettyä rotua, etnistä alkuperää, uskontoa tai maailmankatsomusta edustava henkilö tai ihmisryhmä ei ole ihmisarvoltaan tasavertainen ja kyseiseen ryhmään

kuuluva ei ole myöskään henkisiltä kyvyiltään samalla tasolla kuin syrjintään syyllistyyvä. Näkemyksen mukaan tämä arvio oikeuttaa muukalaisvihaan, jopa väkivaltaiseen käyttäytymiseen sekä toisen eristämiseen, syrjimiseen, syrjäyttämiseen ja yhteiskunnan ulkopuolelle karkottamiseen.

Jossain tapauksissa ihminen voi joutua eriarvoiseen asemaan etnisen taustansa vuoksi. Tällöin viranomaisten velvollisuus on tarjota erityistä tukea. Erityinen tuki eli positiiviset erityistoimet eivät ole eriarvoista kohtelua – päinvastoin ne varmistavat tasa-arvoiset lähtökohdat pärjätä yhteiskunnassa.

Etnisen yhdenvertaisuuden näkökulmasta pitää huomioida:

Kieli – Jos maahanmuuttajan suomen kielen taito on heikko, voi eläminen yhteiskunnassa olla hankalaa. Tulkkipalveluiden aktiivinen käyttö sekä esitteiden ja lomakkeiden kieliversiot ovat aktiivisia tapoja edistää kielellistä yhdenvertaisuutta.

Asenteet – Kielteinen asennoituminen erilaiseen ihonväriin, puheeseen tai vaate-tukseen voi näkyä häirintänä ja rasismina niin arkipäiväisessä elämässä, työssä kuin palveluissakin. Kielteisten asenteiden taustalla on usein stereotyyppisiä tai väärää ennakkoluuloja. Näitä ennakkoluuloja voidaan purkaa esimerkiksi henkilöstökoulutuksen avulla.

Oikeus kieleen ja kulttuuriin – Ihmisellä on perustuslaillinen oikeus ylläpitää omaa äidinkieltään ja kulttuuriaan. Muuttaessaan kotimaastaan toiseen maahan maahanmuuttajat kokevat monia ulkoisia muutoksia. Maa, ilmasto, maisema, ympäristö, kulttuuri, eettiset eroavaisuudet, uskonto, kieli, politiikka ja työtilanne saattavat muuttua täysin. Erityisesti maahanmuuttajille suomalainen kulttuuri ja yhteiskunta voivat olla monella tapaa vie-

raitaa. Yhteiskunnassa selviäminen edellyttää tietoisuutta sekä oikeuksista että velvollisuuksista. Yhdenvertaisuutta edistävä lainsäädäntö on kokonaisuus, joka velvoittaa sekä viranomaista että asiakasta. Monikulttuurisuus tulee heijastua kaikissa palveluissa ja työyhteisöissä.

Etninen syrjintä voi olla suoraa...

Suorassa syrjinnässä on kyse ihmisten välisiin eroihin perustuvasta ei-hyväksyttävästä erottelusta. Esimerkiksi tästä käy vaikkapa etnisen alkuperän vuoksi saamatta jäänyt työpaikka tai asunto.

...tai epäsuoraa

Epäsuoraa syrjintää on toiminta, jonka vaikutuksesta ihmiset ilman hyväksyttävää perustetta joutuvat eri asemaan. Tekoa ei välttämättä ole tarkoitettu syrjiväksi, mutta sen seurauksena ihmiset tulevat kohdelluiksi eriarvoisesti. Epäsuorasta syrjinnästä voi olla kyse esimerkiksi tapauksessa, jossa työpaikan saaminen edellyttää hyvää suomen kielen taitoa tai Suomen kansalaisuutta.

Ohjelman seuranta ja päivitys

Kotouttamisohjelman päivitys on Kurikan kaupungin tehtävä. Toimintatapa on, että kunnat nimeävät kotouttamisohjelman päivityksestä vastaavat henkilöt.

Vastuuhenkilöt käyvät kotouttamisohjelman läpi vähintään kerran vuodessa. Tarvittavat muutokset viedään hyväksyttäväksi.

Liitteet

Luettelo linkeistä

Maahanmuuttovirasto:

<http://www.migri.fi>

Tupa maahanmuuttajien tuki ja palveluneuvonta:

<http://www.tupaan.fi/fi/content/linkit>

Infopankki:

www.infopankki.fi

Ihmisoikeusliitto:

<http://www.ihmisoikeusliitto.fi>

Oikeusaputoimisto:

<http://www.oikeus.fi/4341.htm>

Tasa-arvovaltuutettu:

<http://www.tasa-arvo.fi/fi/etusivu>

Seksuaalinen tasavertaisuus Ry:

<http://www.seta.fi>

Pakolaisneuvonta Ry

<http://www.pakolaisneuvonta.fi>

Opetushallitus:

<http://www.oph.fi>

Suomen lait:

<http://www.finlex.fi/fi/laki>

Kotoutumislaki:

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101386>

Laki alkukartoituksesta:

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2011/20110570>

Kurikan kaupungin toimijat - osoitetiedot

Kurikan kaupunki Kärkytie 1, PL 500, 61301 Kurikka	(06) 451 3555	http://www.kurikka.fi
Seinäjoen Maistraatti Juhonkatu 4, 2krs, 60320 Seinäjoki	029 553 9451	http://www.maistraatti.fi/fi
Etelä-Pohjanmaan poliisilaitos Juhonkatu 4, 60320 Seinäjoki	071 8747412	https://www.poliisi.fi/etela-pohjanmaa
Suupohjan TE-toimisto Topeeke 52, 61800 Kauhajoki	029 504 6500	http://toimistot.te-palvelut.fi/kauhajoki
Seinäjoen TE-toimisto Valtionkatu 1, 60100 Seinäjoki	029 504 6500	http://toimistot.te-palvelut.fi/web/guest/etela-pohjanmaa
KELA – Kansaneläkelaitos Laurintie 21, 61300 Kurikka	020 63411	http://www.kela.fi http://www.kela.fi/palvelupistein-haku
Jurvan Yhteispalvelupiste Veistokouluntie 2, 66300 Jurva	(06) 451 3757	http://www.kurikka.fi
Kurikan Terveyskeskus Mäkitie 47, 61300 Kurikka	(06)451 3111	http://www.jikky.fi
Jurvan terveysasema Sairaالاتie 3, 66300 Jurva	(06) 451 3150	http://www.jikky.fi
Kurikan sosiaalitoimi Asematie 5, 61300 Kurikka	044 723 1014	http://www.jikky.fi/potilaat-asiakkaat-ja-laheiset/kurikan-sosiaalitoimi
Jurvan palvelupiste (sosiaalitoimi) Sairaالاتie 3, 66300 Jurva	044 723 1017	http://www.jikky.fi/potilaat-asiakkaat-ja-laheiset/kurikan-sosiaalitoimi
Kansainvälisyyskeskus INKA Teknologiapuisto 1, 61800 Kauhajoki Asematie 3, 61300 Kurikka	040 641 6374	http://sek.suupohja.fi/site?node_id=1

Maahanmuuttajan oikeudesta julkisen terveydenhuollon palveluihin Kurikassa

1. *Suomessa oleskelevat ns. paperittomat maahantulijat*

- Oikeus vain kiireelliseen hoitoon, kiirehoidosta peritään todellisten kustannusten suuruinen maksu

2. *Ulkomaalaisella, jonka kotikunta on Kurikka:*

- Oikeus saada kiireelliset ja kiireettömät terveydenhuollon palvelut kurikkalaisen asiakasmaksulla

3. *EU/ETA-alueella ja Sveitsissä asuvat henkilöt:*

- Tilapäisen Suomessa oleskelun aikana oikeus hoitoon kotikunnan asiakasmaksulla
- Annetaan lääketieteellisistä syistä välttämätön hoito ottaen huomioon oleskelun ennakoitu kesto ja hoitoetuuden luonne
- Esitettävä eurooppalainen sairaanhoitokortti tai sen tilapäisesti korvaava todistus
- Jos epäselvyyksiä, yhteys KELAan hoito-oikeuden selvittämäksi
- Kaupunki saa korvauksen hoitokustannuksista valtiolta
- Jos ei esitä EU-sairaanhoitokorttia tai tilapäistä todistusta, peritään todellisen kustannusten suuruinen maksu

4. *Muu ulkomaalainen, jonka kotikunta ei ole Kurikka:*

- Kiireellinen hoito on aina annettava, ei anneta kiireetöntä hoitoa
- Kiirehoidosta peritään todellisten kustannusten suuruinen maksu

Poikkeus:

- Raskaana olevien äitiysneuvolapalvelut annetaan
- EU: sinisen kortin haltija ja hänen perheenjäsenensä saavat kaiken tarvitsemansa hoidon kurikkalaisen asiakasmaksulla. Kaupunki ei saa valtion korvausta sinisen kortin haltijan hoidosta

5. *Kansainvälisen suojelun tai humanitaaristen syiden perusteella Suomessa oleva:*

- Jos saa kotikunnan Suomessa, maksaa hoidosta ja terveydenhuollon palveluista kuntalaisen asiakasmaksun
- Näiden ulkomaalaisten sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksista kunta voi saada valtion korvauksen edellyttäen, että kunta tehnyt ELY-keskuksen kanssa sopimuksen näiden henkilöiden kuntaan osoittamisesta – kunnalle maksetaan korvausta siitä alkaen, kun henkilö on rekisteröity ensimmäisen kerran kotikuntaväestöjärjestelmään

Kurikan päiväkodit ja koulut

Jyrän päiväkoti Mäkitie 11 61300 Kurikka	Johanna Aaltonen, päiväkodinjohtaja (06)-451-3710 044-766-3771	johanna.aaltonen@kurikka.fi
Nummen päiväkoti Nummentie 5 61300 Kurikka	Outi Koskenvalta, varhaiskasvatustusohjaaja 044-765-0199	outi.koskenvalta@kurikka.fi
Kankaan päiväkoti Leheläntie 1 61300 Kurikka	Sirkku Sirviö, päiväkodinjohtaja 044-762-8110	sirkku.sirvio@kurikka.fi
Peuran päiväkoti Peurantie 5 66300 Jurva	Hanna-Mari Kallio, päiväkodinjohtaja 043-820-0607	hanna-mari.kallio@kurikka.fi
Nikkarinpihan päiväkot Viitaharjuntie 10 66300 Jurva	Hanna-Mari Kallio, päiväkodinjohtaja 043-820-0607	hanna-mari.kallio@kurikka.fi
Avoin päiväkoti So-PeVa Laurintie 31 61300 Kurikka	Tarja Suvisalmi, vastaava	tarja.suvisalmi@kurikka.fi
Kankaan koulu Kiskontie 20 61300 Kurikka	Esa Yrttimaa, rehtori 044-5502-273 (06)-4513-633 Opettajainhuone (06)-451-3631	esa.yrttimaa@kurikka.fi
Paulaharjun koulu Koulupolku 3 61300 Kurikka	Janne Hakala, rehtori (06)-451-3621	janne.hakala@kurikka.fi
Peuran koulu Peurantie 5 66300 Jurva	Sirpa Kinnari, rehtori 0400-935-039	sirpa.kinnari@kurikka.fi
Tuiskulan koulu Tuiskunlansuora 126 61300 Kurikka	Tarja Vilhula, rehtori (06)-450-5140	tarja.vilhula@kurikka.fi
Jurvan yläkoulu PL 14 (Koulutie 7) 66301 Jurva	Outi Jalonen, rehtori (06)-4513-742, 045-6511-998, 040-5757-088	outi.jalonen@kurikka.fi
Jurvan lukio PL 14 (Koulutie 7) 66301 Jurva	Outi Jalonen, rehtori (06)-4513-742, 045-6511-998, 040-5757-088	outi.jalonen@kurikka.fi

Kurikan yhteiskoulu Kurikantie 18 61300 Kurikka	Jari Ketola, rehtori (06)-451-3660, 046-851-1992	jari.ketola@kurikka.fi
Koulutuskeskus Sedu Kurikka Huovintie 1 61300 Kurikka	Mia Jokinen, koulutuspäällikkö 040-830-2306	mia.jokinen@kurikka.fi
Koulutuskeskus Sedu Jurva Kotikouluntie 1 66300 Jurva	Mia Jokinen, koulutuspäällikkö 040-830-2306	mia.jokinen@kurikka.fi
Kurikan kansalais- opisto Kurikantie 16 61300 Kurikka	Jukka Ala-Luopa, rehtori (06)-450-2395	jukka.ala-luopa@kurikankansalaisopisto.fi
Musiikkiopisto Laurintie 27 61300 Kurikka	Ari-Matti Tuomisto (06)-451-3685	ari-matti.tuomisto@epmo.fi
Kurikan lukio Keskuspuistikko 21 61300 Kurikka	Saija Ravila, rehtori 0500-301-200	saija.ravila@kurikka.fi

Tulkki lista

POHJANMAAN TULKKIKESKUS (Vaasa)	(06) 325 2941	www.vaasa.fi
PIRKANMAAN TULKKIKESKUS (Tampere)	035 657 731	www.tampere.fi/tulkkikeskus
Romuald Podlesny (Kurikka) - puola	044 534 4474, (06) 450 4074	romuald.podlesny@netikka.fi
Natalia Kaleva (Kristiinankaupunki) - venäjä	040 740 4715	natalia.kaleva@luukku.com http://www.tulilintu.com
Fidaim Gashi (Tampere) - englanti - albania - serbia	040 857 7632	fidaim.gashi@gmail.com
Merimets Toivo (Seinäjäki) - viro - venäjä	050 594 9216	toivo.merimets@netikka.fi
Mäkelä Jukka (Alavus) - venäjä - viro - ukraina	041 438 2580	makela.finua@nic.fi
Courela Joao (Kurikka) - portugali - espanja	044 270 2149	joacourela273@hotmail.com
Tuomiaho Phonphen (Seinäjäki) -thai	044 027 1977	phonphen.tuomiaho@inet.fi
Liu Jane Eteläaho (Seinäjäki) - kiina - englanti	050 401 2452	janemacaulaycn@yahoo.com
Kangas Catalina (Kauhajoki) - romania - englanti - espanja	050 439 5522	catalina.asandei@luukku.com
Gerey Serkan (Ilmajoki) - turkki	044 556 3340	s.gerey@gmail.com
Kadar Levente Kadar Ildiko (Vaasa) - unkari - romania - italia	045 346 1779	levente.kadar@gmail.com tokes.ildiko@gmail.com

Kielen oppimisen materiaalit

Suomen Taitotasotesti, suomen verkkokursseja, alkeistaso ja perustaso (A1-A2)

Kaksi testiä. Testi A (perustaso) ja Testi B (keskitaso). Molemmissa testissä 70-80 monivalintatehtävää. Testistä saa pistemäärän, jonka avulla voi tehdä arvion testin suorittajan taitotasosta (A1-B2). Mahdollisuus tarkistaa oikeat vastaukset.

<http://www.edu.kuopio.fi/pajarinen/aloitus.htm>

Suomen kielen kurssiportaali

<http://peda.net/veraja/isv/suomiportaali>

Maahanmuuttajien verkko-oppimateriaalit

Opetushallituksen tuottamat maahanmuuttajien verkko-oppimateriaalit eri aihepiireistä.

http://www.edu.fi/verkko_oppimateriaalit/maahanmuuttajien_koulutus?sort=c2-subjectarea&order=asc#top

Suomea sävelin – uusi verkkokurssi

Opi suomea suomalaisten kansanlaulujen avulla!

<http://www.suomeasavelin.net/index.php>

Oneness – Suomen kielen verkkokurssi

Suomen alkeiden ilmainen verkkokurssi. Ohjeet ja selitykset englanniksi.

<http://www.oneness.vu.lt/fi/>

Supisuomea

Uuden TV-ohjelman materiaaleja. Kielioppia, sanastoa, fraaseja, harjoituksia.

<http://yle.fi/vintti/yle.fi/supisuomea/>

Hyvin menee, kappaleet 1-10

<http://www.peda.net/veraja/isv/suomi/hm1>

Kappaleet 11-22

<http://www.peda.net/veraja/isv/suomi/hm2>

Tavataan taas – online course of Finnish

Verkkokurssi, jossa saat tietoa Suomesta ja suomalaisuudesta sekä opit suomenkielen perusasioita (englanninkielinen)

<http://h105.it.helsinki.fi/FinnishForForeigners/default.htm>

Ymmärrä suomea

Eri aihepiirien tekstejä, joiden lopussa on ymmärtämistä testaavia monivalintatehtäviä. Teksteihin sisältyvät myös sanastot ja kielioppisuudet. Yhteistä sanastoa täydentää vielä verbiluettelo.

<http://www11.edu.fi/yymarra/>

Sanastopelejä

<http://www.digitaldialects.com/Finnish.htm>

Perunakellari

Oikeinkirjoitukseen liittyviä pieniä harjoituksia.

<http://www.perunakellari.fi/ai.html>

Luki-Luukas

Opetushallituksen tuottama oppimateriaali

<http://www03.edu.fi/oppimateriaalit/lukiluukas/>

Uuno

<http://www.uuno.tamk.fi/>

Verbix – suomen verbitaivutuskone

<http://www.verbix.com/languages/finnish.shtml>

Verkkokursseja, keskitaso ja ylin taso (B1-C2)**Arkipäivän suomea maahanmuuttajille**

Videohaastatteluja ja tekstejä arjen ja työelämän eri aiheista.

<http://www03.edu.fi/oppimateriaalit/arkipaivansuomea/>

YKItreenit

YKItreenien avulla voi harjoitella yleistä kielitutkintoa varten. Opiskelu on ilmaista, mutta sinun täytyy rekisteröityä. Ylen www-sivuilla.

http://www.yle.fi/java/yki/index.nvl?logout=true&study_lang=fi

Kielitestejä/harjoituksia useilla kielillä

<http://www.goethe-verlag.com/tests/>

Lisäainestoa: Ammatteihin ja opiskeluun liittyviä materiaaleja

OPO-materiaaleja selkosuomeksi

Eri ammatien esittelyjä selkosuomeksi. Mukana hitsaussanasto. (Helsingin yliopisto)

http://www.hyvan.helsinki.fi/amma/pdf/esite3_v5.pdf

MAI – Maahanmuuttajien ammatti-info

Tietoa ja tehtäviä ammateista, yhteiskunnasta ja kulttuurista (Tampereen kaupunki)

<http://koulut.tampere.fi/materiaalit/mai/>

Sanastotesti suomi – venäjä

<http://www.goethe-verlag.com/tests/MA/MA.HTM>

Sanastotesti venäjä – suomi

<http://www.goethe-verlag.com/tests/AM/AM.HTM>

Sanastotesti suomi – englanti

<http://www.goethe-verlag.com/tests/ME/ME.HTM>

Sanastotesti englanti – suomi

<http://www.goethe-verlag.com/tests/EM/EM.HTM>

Keskellä Suomea

https://kielikompassi.jyu.fi/omatila/keskella_suomea/

Easyfinnish

<http://oppiminen.yle.fi/suomi-finnish>

Hei-Finland

Sivusto, jonka avulla voit opetella suomen kielen fraaseja.

<http://www.hei-finland.com/>

Abitreenit

<http://oppiminen.yle.fi/abitreenit/>

Polyglot

Opiskele uusia sanoja eri kielillä, voit kuunnella miten sana äännetään.

<http://www.internetpolyglot.com/lessons-fi-en>

Kielten taitotasot eurooppalaisen viitekehyksen mukaan

TAITOTASOT

A1 - A2 perustason kielenkäyttäjä

B1 - B2 itsenäinen kielenkäyttäjä

C1 - C2 taitava kielenkäyttäjä

A1.1*Kuullun ymmärtäminen*

Ymmärtää erittäin rajallisen määrän tavallisimpia sanoja ja fraaseja (tervehdyksiä, nimiä, lukuja, kehotuksia) arkisissa yhteyksissä. Ei edes ponnistellen ymmärrä kuin kaikkein alkeellisinta kieliaainesta. Tarvitsee erittäin paljon apua: toistoa, osoittamista, käännöstä. Osaa vastata häntä koskeviin yksinkertaisiin kysymyksiin lyhyin lausein. Vuorovaikutus on puhekumppanin varassa, ja puhuja turvautuu ehkä äidinkieleen tai eleisiin.

Puhuminen

Puheessa voi olla paljon pitkiä taukoja, toistoja ja katkoksia. Ääntäminen voi aiheuttaa suuria ymmärtämisongelmia. Osaa hyvin suppean perussanaston ja joitakin opeteltuja vakioilmaisuja. Puhuja ei kykene vapaaseen tuotokseen, mutta hänen hallitsemansa harvat kaavamaiset ilmaisut voivat olla melko virheettömiä.

Luetun ymmärtäminen

Tuntee kirjainjärjestelmän, mutta ymmärtää tekstistä vain hyvin vähän. Tunnistaa vähäisen määrän tuttuja sanoja ja lyhyitä fraaseja ja osaa yhdistää niitä kuviin. Kyky ymmärtää entuudestaan tuntematon sana edes hyvin ennakoitavassa yhteydessä on erittäin rajallinen.

Kirjoittaminen

Osaa viestiä välittömiä tarpeita hyvin lyhyin ilmaisuin. Osaa kirjoittaa kielen kirjaimet ja numerot kirjaimin, merkitä muistiin henkilökohtaiset perustietonsa ja kirjoittaa joitakin tuttuja sanoja ja fraaseja. Osaa joukon erillisiä sanoja ja sanontoja. Ei kykene vapaaseen tuotokseen, mutta kirjoittaa oikein muutamia sanoja ja ilmauksia.

A1.2*Kuullun ymmärtäminen*

Ymmärtää rajallisen määrän sanoja, lyhyitä lauseita, kysymyksiä ja kehotuksia, jotka liittyvät henkilökohtaisiin asioihin tai välittömään tilanteeseen. Joutuu ponnistelemaan ymmärtääkseen yksinkertaisiakin lausumia ilman selviä tilannevihjeitä. Tarvitsee paljon apua: puheen hidastamista, toistoa, näyttämistä ja käännöstä.

Puhuminen

Osaa viestiä suppeasti joitakin välittömiä tarpeita ja kysyä ja vastata henkilökohtaisia perustietoja käsittelevissä vuoropuheluissa. Tarvitsee usein puhekumppanin apua. Puheessa on taukoja ja muita katkoksia. Ääntäminen voi aiheuttaa usein ymmärtämisongelmia. Osaa hyvin suppean perussanaston, joitakin tilannesidonnaisia ilmaisuja ja peruskieliopin aineksia. Alkeellisessakin vapaassa puheessa esiintyy hyvin paljon kaikenlaisia virheitä.

Luetun ymmärtäminen

Ymmärtää nimiä, kylttejä ja muita hyvin lyhyitä ja yksinkertaisia tekstejä, jotka liittyvät välittömiin tarpeisiin. Tunnistaa yksinkertaisesta tekstistä yksittäisen tiedon, jos voi lukea tarvittaessa uudelleen. Kyky ymmärtää entuudestaan tuntematon sana edes hyvin ennustettavassa yhteydessä on rajallinen.

Kirjoittaminen

Osaa viestiä välittömiä tarpeita lyhyin lausein. Osaa kirjoittaa muutamia lauseita ja fraaseja itsestään ja lähipiiristään (esim. vastauksia kysymyksiin tai muistilappuja). Osaa joitakin perussanoja ja sanontoja ja pystyy kirjoittamaan hyvin yksinkertaisia päälauseita. Ulkoa opetellut fraasit voivat olla oikein kirjoitettuja, mutta alkeellisimmassakin vapaassa tuotoksessa esiintyy hyvin paljon kaikenlaisia virheitä.

A1.3*Kuullun ymmärtäminen*

Ymmärtää tarpeeksi kyetäkseen tyydyttämään konkreetit tarpeensa. Pystyy seuraamaan hyvin summittaisesti selväpiirteisen asiapuheen pääkohtia. Pystyy yleensä tunnistamaan ympärillään käytävän keskustelun aiheen. Ymmärtää tavallista sanastoa ja hyvin rajallisen joukon idiomeja tuttuja aiheita tai yleistietoa käsittelevässä tilannesidonnaisessa puheessa.

Yksinkertaisenkin viestin ymmärtäminen edellyttää yleispuhekieltä, joka äännetään hitaasti ja selvästi. Toistoa tarvitaan melko usein.

Puhuminen

Osaa esittää pienen, luettelomaisen kuvauksen lähipiiristään ja sen jokapäiväisistä puolista. Pystyy osallistumaan rutiininomaisiin keskusteluihin omista tai itselleen tärkeistä asioista. Voi tarvita apua keskustelussa ja vältellä joitakin aihepiirejä. Puhe on välillä sujuvaa, mutta erilaiset katkokset ovat hyvin ilmeisiä. Ääntäminen on ymmärrettävää, vaikka vieras korostus on ilmeistä ja ääntämisvirheitä esiintyy. Osaa kohtalaisen hyvin tavallisen, jokapäiväisen sanaston ja jonkin verran idiomattisia ilmaisuja. Osaa useita yksinkertaisia ja myös joitakin vaativampia rakenteita. Laajemmassa vapaassa puheessa esiintyy paljon virheitä perusasioissa (esim. verbien aikamuodoissa) ja ne voivat joskus haitata ymmärrettävyyttä.

Luetun ymmärtäminen

Ymmärtää pääasiat ja joitakin yksityiskohtia muutaman kappaleen pituisista viesteistä jonkin verran vaativissa arkisissa yhteyksissä (mainokset, kirjeet, ruokalistat, aikataulut) sekä fakta-tekstejä (käyttöohjeet, pikku-uutiset). Pystyy hankkimaan helposti ennakoitavaa uutta tietoa tutuista aiheista selkeästi jäsennellystä muutaman kappaleen pituisesta tekstistä. Osaa päätellä tuntemattomien sanojen merkityksiä niiden kieliasusta ja kontekstista. Tarvitsee usein uudelleen lukemista ja apuvälineitä tekstikappaleen ymmärtämiseksi.

Kirjoittaminen

Selviytyy kirjoittamalla tavanomaisissa arkitilanteissa. Osaa kirjoittaa hyvin lyhyen, yksinkertaisen kuvauksen tapahtumista, menneistä toimista ja henkilökohtaisista kokemuksista tai elinympäristönsä arkipäiväisistä puolista (lyhyet kirjeet, muistilaput, hakemukset, puhelinviestit). Osaa arkisen perussanaston, rakenteet ja tavallisimmat sidoskeinot. Kirjoittaa yksinkertaiset sanat ja rakenteet oikein, mutta tekee virheitä harvinaisemmissa rakenteissa ja muodoissa ja tuottaa kömpelöitä ilmaisuja.

B1.1

Kuullun ymmärtäminen

Ymmärtää pääajatuksen ja keskeisiä yksityiskohtia puheesta, joka käsittelee koulussa, työssä tai vapaa-aikana säännöllisesti toistuvia teemoja mukaan lukien lyhyt kerronta. Tavoittaa radiouutisten, elokuvien, tv-ohjelmien ja selkeiden puhelinviestien pääkohdat. Pystyy seuraamaan yhteiseen kokemukseen tai yleistietoon perustuvaa puhetta. Ymmärtää tavallista sanastoa ja rajallisen joukon idiomeja. Pitemmän viestin ymmärtäminen edellyttää normaalia hitaampaa ja selkeämpää yleiskielistä puhetta. Toistoa tarvitaan silloin tällöin.

Puhuminen

Osaa kertoa tutuista asioista myös joitakin yksityiskohtia. Selviytyy kielialueella tavallisimmista arkitilanteista ja epävirallisista keskusteluista. Osaa viestiä itselleen tärkeistä asioista myös hieman vaativammissa tilanteissa. Pitkäkestoinen esitys tai käsitteelliset aiheet tuottavat ilmeisiä vaikeuksia. Pitää yllä ymmärrettävää puhetta, vaikka pitemmissä puhejaksoissa esiintyy taukoja ja epäröintiä. Ääntäminen on selvästi ymmärrettävää, vaikka vieras korostus on joskus ilmeistä ja ääntämisvirheitä esiintyy jonkin verran. Osaa käyttää melko laajaa jokapäiväistä sanastoa ja joitakin yleisiä fraaseja ja idiomeja. Käyttää useita erilaisia rakenteita. Laajemmassa vapaassa puheessa kielioppivirheet ovat tavallisia (esim. artikkeleita ja päätteitä puuttuu), mutta ne haittaavat harvoin ymmärrettävyyttä.

Luetun ymmärtäminen

Pystyy lukemaan monenlaisia, muutaman sivun pituisia tekstejä (taulukot, kalenterit, kursioshjelmat, keittokirjat) tutuista aiheista ja seuraamaan tekstin pääajatuksia, avainsanoja ja tärkeitä yksityiskohtia myös valmistautumatta. Pystyy seuraamaan tuttua aihetta käsittelevän parisivuisen tekstin pääajatuksia, avainsanoja ja tärkeitä yksityiskohtia. Arkikokemuksesta poikkeavien aiheiden ja tekstin yksityiskohtien ymmärtäminen voi olla puutteellista.

Kirjoittaminen

Pystyy kirjoittamaan ymmärrettävän, jonkin verran yksityiskohtaistakin arkitietoa välittävän tekstin tutuista, itseään kiinnostavista todellisista tai kuvitelluista aiheista. Osaa kirjoittaa selväpiirteisen sidosteisen tekstin liittämällä erilliset ilmaukset peräkkäin jaksoiksi (kirjeet, kuvaukset, tarinat, puhelinviestit). Pystyy välittämään tehokkaasti tuttua tietoa tavallisimmissa kirjallisen viestinnän muodoissa. Osaa useimpien tutuissa tilanteissa tarvittavien tekstien laadintaan riittävän sanaston ja rakenteet, vaikka teksteissä esiintyy interferenssiä ja ilmeisiä kiertoilmaisuja. Rutiininomainen kieliaines ja perusrakenteet ovat jo suhteellisen virheettömiä, mutta jotkut vaativammat rakenteet ja sanaliitot tuottavat ongelmia.

B1.2

Kuullun ymmärtäminen

Ymmärtää selväpiirteistä asiatietoa, joka liittyy tuttuihin ja melko yleisiin aiheisiin jonkin verran vaativissa yhteyksissä (epäsuora tiedustelu, työkeskustelut, ennakoitavissa olevat puhelinviestit). Ymmärtää pääkohdat ja tärkeimmät yksityiskohdat ympärillään käytävästä laajemmasta muodollisesta ja epämuodollisesta keskustelusta. Ymmärtäminen edellyttää yleiskieltä tai melko tuttua aksenttia sekä satunnaisia toistoja ja uudelleenmuotoiluja. Nopea syntyperäisten välinen keskustelu ja vieraiden aiheiden tuntemattomat yksityiskohdat tuottavat vaikeuksia.

Puhuminen

Osaa kertoa tavallisista, konkreeteista aiheista kuvaillen, eritellen ja vertaillen ja selostaa myös muita aiheita, kuten elokuvia, kirjoja tai musiikkia. Osaa viestiä varmasti useimmissa tavallisissa tilanteissa. Kielellinen ilmaisu ei ehkä ole kovin tarkkaa. Osaa ilmaista itseään suhteellisen vaivattomasti. Vaikka taukoja ja katkoksia esiintyy, puhe jatkuu ja viesti välittyy.

Ääntäminen on hyvin ymmärrettävää, vaikka intonaatio ja painotus eivät ole aivan kohdekielen mukaisia. Osaa käyttää kohtalaisen laajaa sanastoa ja tavallisia idiomeja. Käyttää myös monenlaisia rakenteita ja mutkikkaitakin lauseita. Kielioppivirheitä esiintyy jonkin verran, mutta ne haittaavat harvoin laajempaakaan viestintää.

Luetun ymmärtäminen

Pystyy lukemaan muutaman kappaleen pituisia tekstejä monenlaisista aiheista (lehtiartikkelit, esitteet, käyttöohjeet, yksinkertainen kaunokirjallisuus) ja selviää myös jonkin verran pääteltyä vaativista teksteistä käytännönläheisissä ja itselleen tärkeissä tilanteissa.

Pystyy etsimään ja yhdistelemään tietoja useammasta muutaman sivun pituisesta tekstistä suorittaakseen jonkin tehtävän. Pitkien tekstien jotkin yksityiskohdat ja sävyt saattavat jäädä epäselviksi.

Kirjoittaminen

Osaa kirjoittaa henkilökohtaisia ja julkisempiakin viestejä, kertoa niissä uutisia ja ilmaista ajatuksiaan tutuista abstrakteista ja kulttuuriaiheista, kuten musiikista tai elokuvista. Osaa kirjoittaa muutaman kappaleen pituisen jäsentyneen tekstin (muistiinpanoja, lyhyitä yhteenve-toja ja selostuksia selväpiirteisen keskustelun tai esityksen pohjalta). Osaa esittää jonkin ver-ran tukitietoa pääajatuksille ja ottaa lukijan huomioon. Hallitsee melko monenlaiseen kirjoit-tamiseen tarvittavaa sanastoa ja lauserakenteita. Osaa ilmaista rinnasteisuutta ja alisteisuutta. Pystyy kirjoittamaan ymmärrettävää ja kohtuullisen virheetöntä kieltä, vaikka virheitä esiintyy vaativissa rakenteissa, tekstin jäsentelyssä ja tyyliä. Pystyy seuraamaan laajaa puhetta ja mo-nimutkaista argumentointia, jos puheen kulku on selvästi merkitty erilaisin jäsentimin (side-

B.2.1

Kuullun ymmärtäminen

Ymmärtää asiallisesti ja kielellisesti kompleksisen puheen pääajatuksat, kun se käsittelee konkreetteja tai abstrakteja aiheita. Pystyy seuraamaan yleisesti kiinnostavaa yksityiskohtaista kerrontaa (uutiset, haastattelut, elokuvat, luennot). Ymmärtää puheen pääkohdat, puhujan tarkoituksen, asenteita, muodollisuusastetta ja tyyliä. Pystyy seuraamaan laajaa puhetta ja mo-nimutkaista argumentointia, jos puheen kulku on selvästi merkitty erilaisin jäsentimin (side-

sanat, rytmitys). Pystyy tiivistämään tai ilmaisemaan kuulemastaan avainkohdat ja tärkeät yksityiskohdat. Ymmärtää suuren osan ympärillään käytävästä keskustelusta, mutta voi kokea vaikeaksi ymmärtää useamman syntyperäisen välistä keskustelua, jos nämä eivät mitenkään helpota sanottavaansa.

Puhuminen

Osaa esittää selkeitä, täsmällisiä kuvauksia monista kokemuspäiriinsä liittyvistä asioista, kertoa tuntemuksista sekä tuoda esiin tapahtumien ja kokemusten henkilökohtaisen merkityksen. Pystyy osallistumaan aktiivisesti useimpiin käytännöllisiin ja sosiaalisiin tilanteisiin sekä melko muodollisiin keskusteluihin. Pystyy säännölliseen vuorovaikutukseen syntyperäisten kanssa vaikuttamatta tahattomasti huvittavalta tai ärsyttävältä. Kielellinen ilmaisu ei aina ole täysin tyylikästä. Pystyy tuottamaan puhejaksoja melko tasaiseen tahtiin, ja puheessa on vain harvoin pitempiä taukoja. Ääntäminen ja intonaatio ovat selkeitä ja luontevia. Osaa käyttää monipuolisesti kielen rakenteita ja laajahkoa sanastoa mukaan lukien idiomaattinen ja käsitteellinen sanasto. Osoittaa kasvavaa taitoa reagoida sopivasti tilanteen asettamiin muotovaatimuksiin. Kieliopin hallinta on melko hyvää, eivätkä satunnaiset virheet yleensä haittaa ymmärrettävyyttä.

Luetun ymmärtäminen

Pystyy lukemaan itsenäisesti muutaman sivun pituisia tekstejä (lehtiartikkeleita, novelleja, viihde- ja tietokirjallisuutta, raportteja ja yksityiskohtaisia ohjeita) oman alan tai yleisistä aiheista. Tekstit voivat käsitellä abstrakteja, käsitteellisiä tai ammatillisia aiheita, ja niissä on tosiasioita, asenteita ja mielipiteitä. Pystyy tunnistamaan kirjoittajan ja tekstin tarkoituksen, paikantamaan useita eri yksityiskohtia pitkistä tekstistä. Pystyy nopeasti tunnistamaan tekstin sisällön ja uusien tietojen käyttöarvon päättääkseen, kannattaako tekstiin tutustua tarkemmin. Vaikeuksia tuottavat vain pitkien tekstien idiomit ja kulttuuriviittaukset.

Kirjoittaminen

Osaa kirjoittaa selkeitä ja yksityiskohtaisia tekstejä monista itseään kiinnostavista aihepiireistä, tutuista abstrakteista aiheista, rutiiniluonteisia asiaviestejä sekä muodollisempia sosiaalisia viestejä (arvostelut, liikekirjeet, ohjeet, hakemukset, yhteenvedot). Osaa kirjoittaessaan ilmaista tietoja ja näkemyksiä tehokkaasti ja kommentoida muiden näkemyksiä. Osaa yhdistellä tai tiivistää eri lähteistä poimittuja tietoja omaan tekstiin. Osaa laajan sanaston ja vaativia lauserakenteita sekä kielelliset keinot selkeän, sidosteisen tekstin laatimiseksi. Sävy ja tyylin joustavuus on rajallinen, ja pitkässä esityksessä voi ilmetä hyppäyksiä asiasta toiseen. Hallitsee melko hyvin oikeinkirjoituksen, kieliopin ja välimerkkien käytön, eivätkä virheet johda väärinkäsityksiin. Tuotoksessa saattaa näkyä äidinkielen vaikutus. Vaativat rakenteet sekä ilmaisu ja tyylin joustavuus tuottavat ongelmia.

B2.2

Kuullun ymmärtäminen

Ymmärtää elävää tai tallennettua, selkeästi jäsentynyttä yleiskielistä puhetta kaikissa sosiaalisen elämän, koulutuksen ja työelämän tilanteissa (myös muodollinen keskustelu ja syntyperäisten välinen vilkas keskustelu). Pystyy yhdistämään vaativia tehtäviä varten kompleksista ja yksityiskohtaista tietoa kuulemistaan laajoista keskusteluista tai esityksistä. Osaa päätellä ääneen lausumattomia asenteita ja sosiokulttuurisia viitteitä sekä arvioida kriittisesti kuulemaansa. Ymmärtää vieraita puhujia ja kielimuotoja. Huomattava taustamelu, kielellinen huumori ja harvinaisemmat idiomit ja kulttuuriviittaukset saattavat yhä tuottaa vaikeuksia.

Puhuminen

Osaa pitää valmistellun esityksen monenlaisista yleisistäkin aiheista. Pystyy tehokkaaseen sosiaaliseen vuorovaikutukseen syntyperäisten kanssa. Osaa keskustella ja neuvotella monista asioista, esittää ja kommentoida vaativia ajatuskulkuja ja kytkeä sanottavansa toisten puheenvuoroihin. Osaa ilmaista itseään varmasti, selkeästi ja kohteliaasti tilanteen vaatimalla tavalla. Esitys voi olla kaavamaisista, ja puhuja turvautuu toisinaan kiertoilmauksiin. Osaa viestiä spontaanisti, usein hyvinkin sujuvasti ja vaivattomasti satunnaisista epäröinneistä huolimatta. Ääntäminen ja intonaatio ovat hyvin selkeitä ja luontevia. Hallitsee laajasti kielelliset keinot ilmaista konkreetteja ja käsitteellisiä, tuttuja ja tuntemattomia aiheita varmasti, selkeästi ja tilanteen vaatimaa muodollisuusastetta noudattaen. Kielelliset syyt rajoittavat ilmaisua erittäin harvoin. Kieliopin hallinta on hyvää. Usein puhuja korjaa virheensä itse, eivätkä virheet haittaa ymmärrettävyyttä.

Luetun ymmärtäminen

Pystyy lukemaan itsenäisesti usean sivun pituisia, eri tarkoituksiin laadittuja kompleksisia tekstejä (päivälehtiä, novelleja, kaunokirjallisuutta). Jotkin näistä voivat olla vain osittain tuttuja tai tuntemattomia, mutta henkilön itsensä kannalta merkityksellisiä. Pystyy tunnistamaan kirjoittajan asennoitumisen ja tekstin tarkoituksen. Pystyy paikantamaan ja yhdistämään useita käsitteellisiä tietoja monimutkaisista teksteistä. Ymmärtää riittävästi tiivistääkseen pääkohdat tai ilmaistakseen ne toisin sanoin. Vaikeuksia tuottavat vain pitkien tekstien harvinaisemmat idiomit ja kulttuuriviittaukset.

Kirjoittaminen

Osaa kirjoittaa selkeitä, yksityiskohtaisia, muodollisia ja epämuodollisia tekstejä monimutkaisista todellisista tai kuvitelluista tapahtumista ja kokemuksista enimmäkseen tutuille ja toisinaan tuntemattomille lukijoille. Osaa kirjoittaa esseen, muodollisen tai epämuodollisen selostuksen, muistiinpanoja jatkokotehtäviä varten ja yhteenvetoja. Osaa kirjoittaa selkeän ja jäsenyneen tekstin, ilmaista kantansa, kehitellä argumentteja systemaattisesti, analysoida, pohtia ja tiivistää tietoa ja ajatuksia. Kielellinen ilmaisuväri ei rajoita havaittavasti kirjoittamista. Hallitsee hyvin kieliopin, sanaston ja tekstin jäsennyksen. Virheitä voi esiintyä harvinaisissa rakenteissa ja idiomattisissa ilmauksissa sekä tyyliseikoissa.

C1-2*Kuullun ymmärtäminen*

Ymmärtää suhteellisen vaivattomasti pitempääkin puhetta tai esitystä (elokuvia, luentoja, keskusteluja, väittelyjä) erilaisista tutuista ja yleisistä aiheista myös silloin, kun puhe ei ole selkeästi jäsennehty ja sisältää idiomattisia ilmauksia ja rekisterinvaihdoksia. Ymmärtää hyvin erilaisia äänitemateriaaleja yksityiskohtaisesti ja puhujien välisiä suhteita ja tarkoituksia tunnistuen. Vieraks aksentti tai hyvin murteellinen puhekieli tuottavat vaikeuksia.

Puhuminen

Osaa pitää pitkähkön, valmistellun muodollisenkin esityksen. Pystyy ottamaan aktiivisesti osaa monimutkaiseen käsitteellisiin ja yksityiskohtia sisältäviin tilanteisiin ja johtaa rutiiniluonteisia kokouksia ja pienryhmiä. Osaa käyttää kieltä monenlaiseen sosiaaliseen vuorovaikutukseen. Tyyllilajien ja kielimuotojen vaihtelu tuottaa vaikeuksia. Osaa viestiä sujuvasti, spontaanisti ja lähes vaivattomasti. Osaa ilmaista itseään varmasti, selkeästi ja kohteliaasti tilanteen vaatimalla tavalla. Kieliopin hallinta on hyvää. Satunnaiset virheet eivät hankaloita ymmärtämistä, ja puhuja osaa korjata ne itse.

Luetun ymmärtäminen

Ymmärtää yksityiskohtaisesti pitkähkötä, kompleksisia tekstejä eri aloilta. Pystyy vaihtelevaan lukutapaansa tarpeen mukaan. Osaa lukea kriittisesti ja tyyllillisiä vivahteita arvioiden sekä tunnistaa kirjoittajan asennoitumisen ja tekstin piilomerkitä. Pystyy paikantamaan ja yhdistämään useita käsitteellisiä tietoja monimutkaisista teksteistä, tiivistämään ne ja tekemään niistä vaativia johtopäätöksiä. Vaativimmat yksityiskohdat ja idiomattiset tekstikohdat saattavat vaatia useamman lukukerran tai apuvälineiden käyttöä.

Kirjoittaminen

Pystyy kirjoittamaan selkeitä, hyvin jäsentyneitä tekstejä monimutkaisista aiheista, ilmaisemaan itseään täsmällisesti ja ottamaan huomioon vastaanottajan. Osa kirjoittaa todellisista ja kuvitteellisista aiheista varmalla, persoonallisella tyylillä käyttäen kieltä joustavasti ja monitasoisesti. Pystyy kirjoittamaan selkeitä ja laajoja selostuksia vaativistakin aiheista. Osoittaa, että hallitsee monia keinoja tekstin jäsentämiseksi ja sidosteisuuden edistämiseksi. Kielellinen ilmaisuvarasto on hyvin laaja. Hallitsee erittäin hyvin kieliopin, sanaston ja tekstin jäsennyksen. Virheitä voi esiintyä satunnaisesti idiomaattisissa ilmauksissa sekä tyyliseikoissa.

Pakolaiset ja turvapaikanhakijat

Maahanmuuttovirasto koordinoi Suomen vastaanottokeskuksia ja hoitaa turvapaikanhakijoiden oleskelulupahakemuksia. Suomi on sitoutunut ottamaan vastaan 750 kiintiöpakolaista vuodessa. Kiintiöpakolaiset tulevat YK:n pakolaisleireistä suoraan johonkin Suomen kuntaan. Kun turvapaikanhakija saa oleskeluluvan, hän voi muuttaa vapaasti.

Pakolainen on kuntalaisena oikeutettu kaikkiin normaalikuntalaisen palveluihin. Kaikkien kannalta on hyvä käyttää kotouttamisen ensimmäiset kolme vuotta tehokkaasti.

Pakolainen on kuntaan muuttamisen jälkeen tavallinen kuntalainen oikeuksineen ja velvoitteineen. Hän saa tukea ja maksaa toimeentulotuestaan veroa samoin säännöin kuin muutkin kuntalaiset. Hänellä on oikeus normaaleihin kunnan palveluihin, kuten päivähoitopalveluihin, terveyspalveluihin ja vaikkapa kirjastopalveluihin.

Valtio on pääasiallisesti luvannut vastata kustannuksista, jotka kunnille aiheutuvat pakolaisten vastaanotosta. Sisäasiainministeriö ohjeistaa ELY-keskuksia siitä, miten pakolaisista aiheutuvia kustannuksia korvataan. Korvaukset perustuvat voimassa olevaan lakiin.

Korvaukset valtiolta edellyttävät vastaanottavalta kunnalta voimassa olevaa kotouttamisohjelmaa. Kunta vastaa myös ohjelman toimeenpanosta, kehittämisestä sekä ohjelman toteutumisen ja vaikutusten seurannasta. Toimenpiteet ja palvelut suunnitellaan siten, että niiden avulla voidaan tehokkaasti ja oikea-aikaisesti edistää ja tukea maahanmuuttajien kotoutumista.

Valtion maksama kunnille tarkoitettu laskennallinen korvaus vuonna 2013 on aikuisten ja nuorten osalta 2300 euroa vuodessa, 0–7-vuotiaiden lasten korvaukset ovat 6 845 euroa vuodessa. Laskennallista korvausta kunta voi saada pakolaisten lukumäärän mukaan kolmelta ensimmäiseltä oleskeluluvan vuodelta, se suositellaan haettavaksi neljä kertaa vuodessa jälkikäteen lukumäärän mukaan.

Lisäksi kunnalle korvataan kotoutumistuen ja toimeentulotuen antamisesta aiheutuneet kustannukset kolme vuotta.

Kunta saa korvauksia tulkkauspalveluista täysmääräisinä silloin, kun käytettävät palvelut liittyvät sosiaali- ja terveyspalveluihin, kotoutumissuunnitelman laatimiseen tai kotoutumista edistävien palvelujen käyttöön.

Myös koulun ja kodin tai päiväkodin väliseen yhteistyön edellyttämiin tulkkauksiin korvauksia maksetaan jälkikäteen laskutuksen mukaan.

Tulkkipalvelujen kustannusten korvaamiselle ei ole määräaikaa.

Kunta voi saada myös korvausta erityiskustannuksista, jotka aiheutuvat vamman tai sairauden sosiaali- ja terveydenhuollosta. Tällaisen sairauden tai vamman on täytynyt syntyä ennen Suomen tuloa. Korvattavia voivat olla esimerkiksi kehitysvammalaisissa tai vammaispalvelulaisissa tarkoitetut palvelut tai tukitoimet, psyykkisistä tai traumaperäisistä sairauksista johtuvat toimet, syövästä tai sydänsairaudesta aiheutuvat pitkäaikaiset toimet tai amputaatiosta aiheutuvat kustannukset. Sairaus tai vamma täytyy todentaa ELY-keskukselle lääkärin tai hammaslääkärin todistuksella tai lausunnolla.

Jokainen tapaus harkitaan erikseen ja kustannusten korvaamisesta tehdään erillinen sopimus ELY-keskuksen kanssa. Erityiskustannuskorvaukset maksetaan enintään kymmenen vuoden ajalta.

On myös mahdollista saada muita erityisiä ja joskus yllättäviä kustannuksia valtion korvausten piiriin (esim. lastensuojelukustannuksia tai saattohoitokustannuksia).

Korvausta maksetaan siitä alkaen, kun henkilölle, jonka kunnassa asumisen perusteella korvaus maksetaan, on rekisteröity ensimmäinen kotikunta.

ELY-keskus maksaa korvaukset kunnalle hakemuksen ja kustannusten korvaamista koskevan sopimuksen perusteella. Kun henkilö saa Suomen kansalaisuuden, korvataan kustannukset kotoutumislain mukaisesti sen vuorokauden loppuun, jolloin henkilö ei ole Suomen kansalainen.

http://www.ely-keskus.fi/web/ely/pakolaisten-kustannusten-korvaaminen?p_p_id=122_INSTANCE_aluevalinta&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_r_p_564233524_resetCur=true&p_r_p_564233524_categoryId=14249#.UzqF_VIQHIU

Kirjallisuusluettelo

Kuvat: Kurikan kaupunki ja Agnes Szeman

Tilasto: www.stat.fi

Huttunen, L. (2002): Kotona, maanpaossa, matkalla. Kodin merkitykset maahanmuuttajien omaelämänkerroissa. Helsinki. SKS

Toinen laitos (2007): Kotouttamiskäsikirja päättäjille ja käytännön toimijoille, Euroopan yhteisöt, Italia

Valtion kotouttamisohjelma: http://www.tem.fi/files/33350/Valtion_kotouttamisohjelma_vuosille_2012-2015_1.6.2012_2.pdf

Mustonen, V.: Rauman seudun kotouttamisohjelma

http://www.rauma.fi/keskusvirasto/maahanmuuton_kehittamisohjelma/Raumanseudunkotouttamisohjelma.pdf

Pehkonen, A. (2006): Maahanmuuttajan kotikunta, Kunnallisan kehittämissäätöntutkimusjulkaisut, nro 52, Vammala

Forsander & Ekholm (2001):Etniset ryhmät Suomessa, Helsinki

Berry, John W (1992): Cross-cultural psychology: research and applications. Cambridge University Press

Rauhanen & Martikainen (2006): Maahanmuuttajaprojektit: hankkeet ja hyvät käytännöt Väestöliitto

Taavela, R. (1999): Maahanmuuttajien palvelujen laatu Suomen perusterveydenhuollossa, Väitöskirja, Kuopio

Alitolppa-Niitamo, A.(1993): Kun kulttuurit kohtaavat, Helsinki

Koskimies H. & Mutikainen K. (2008): Maahanmuuttajat terveydenhuollon asiakkaina, Koulutusohjelma, Helsinki

Gissler, M. (2006): Maahanmuuttajat ja julkiset palvelut, Työministeriö, Helsinki

Koskimies H. & Mutikainen K. (2008): Maahanmuuttajat terveydenhuollon asiakkaina, Koulutusohjelma, Helsinki

Hagseresht (2002): Iranilaiset turvapaikanhakijaperheet suomalaisessa terveydenhuoltojärjestelmässä, laadullinen tutkimusraportti, Tampere

Tilastokeskus (2012) Ulkomaalaiset ja sirtolaisuus 2012, Helsinki